

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani.

Sporirea Jidovilor.

Este afară de ori-ce îndoială, că Jidovii se sporesc la noi în țeară. Se sporesc însă nu atât prin nașteri, ci prin imigrare. În Ungaria ori-ce venitură de Jidov este bine primită, din cauză că Jidovii, îndată ce se așează pe la noi, se dau de Unguri, țin cu ei și Ungurii cred, că prin aceasta se întăresc. Numai de n'ar păți-o mai rău cu drăguții de Jidovi, ceea-ce este de temut.

Este știut, cum au năpădit Jidovii din Galiția, fără pasapoarte, în ținutul locuit de Ruteni și cum i-au adus la sapă de lemn pe acești sărmani oameni. Nicăiri în țeara aceasta nu este miserie mai mare, ca la Ruteni și cauza de frunte la aceasta sunt Jidovii, veniți din Galiția în Ungaria.

Afară de ținutul Rutenilor, Jidovii se așează în număr mai mare în ținuturile ungurești și cu deosebire în orașele maghiare. Aici au fost și sunt mai bine primiți, aici pot pune mai ușor mâna pe averi, deci aici se așează mai cu plăcere.

Priviți numai la orașele ungurești și vă veți încredința că lucrul așa este. În orașele săsești și svăbești numărul Jidovilor e neînsemnat, pe când în orașele ungurești Jidovii, în cei 20 de ani din urmă s'au sporit groaznic. În Debrețin, în Orade, în Arad etc. băjbăie mare multime de Jidovi. Chiar și în orașele ungurești din Ardeal, cum e Clujul, Oșorheiul, Alba-Iulia etc, unde la țeară nu se află așezați Jidovi în masse, sunt foarte mulți și mereu vin alții.

Când se vor publica datele numărării de popor, făcută la sfârșitul anului trecut, se va dovedi cu numeri acest adevăr.

Deja este cunoscută până acuma o pildă, care ar trebui să puie pe gânduri cu deosebire pe poporul maghiar. Sunt cunoscute acum datele de numărare privitoare la Budapesta. Și știți care e rezultatul? Acela, că în Budapesta, în faimoasa capitală a Ungurilor, Jidovi sunt cu 85 de mii mai mulți, decât creștinii, adică decât Ungurii, Nēmții, Sērbii, Slovaci etc. toți la oaltă.

Acum sunt 10 ani s'au aflat în Budapesta 103 mii și 317 de Jidovi; în 10 ani acest număr s'a împătrit aproape, fiind acum 405 mii de Jidovi și numai 320 mii de creștini.

Eată Budapesta — jidovită!

Marea multime a acestor Jidovi au venit la Budapesta din Viena.

În Viena în cei 10 ani din urmă le-a mers rău Jidovilor și de aceea foarte mulți au părăsit-o, luându-și calea spre Ungaria și îndeosebi la Budapesta, unde sunt îmbrățoși și bine primiți.

Aici cu negoțul și a'te întreprinderi ei fac averi, scoțând pe mulți nemeși de odinioară din moșile părințești. Astfel nu numai prin numărul lor mare Jidovii devin primejdioși, dar' și prin aceea, că îmbogățindu-se, ei se întăresc și devin puternici.

Și precum e în Pesta, așa e și în alte orașe ungurești, unde — cum am zis — Jidanii se sporesc din cale afară.

În chipul acesta ei pot să devie pentru poporul maghiar tot așa de primejdioși, ca pentru Ruteni. Dar' asta

e treaba Maghiarilor. Noi văzând pildele acestea, trebuie să grijim să nu apucăm a fi năpădiți și stăpâniți de Jidani, cu deosebire pe terenul economic.

Despre aceasta vom vorbi în numărul viitor. (m.)

Zanardelli despre triplă-alianță. Ediția din Paris a ziarului „Newyork Herald” publică un interviu cu prim-ministrul Italiei Zanardelli asupra viitoarei atitudini a Italiei față de alianța triplă.

Zanardelli s'a exprimat în doi peri, manifestându-și însă simpatia față de Franția.

Italia — a zis Zanardelli — va îndeplini angajamentele luate asupra sa, dar' în viitor se va angaja la noue obligamente numai după o chibzuire bine cumpenită. El interesele țării trebuie să le aibă în vedere. Zanardelli a accentuat, că Italia prin reînnoirea alianțelor nu urmărește decât menținerea păcii, fără animosități în contra Franciei. Italia și Franția trebuie la ori-ce cas să fie în bună prietenie, ceea-ce se va întâri și mai mult prin întrevăderea dela Toulon.

Din aceste — dacă sunt adevărate — se vede apropierea Italiei de Franția.

Nouă lege de presă în Austria. Din Praga se anunță, că ministrul de justiție a trimis o ordinațiune procurorilor de stat cu îndrumarea, ca cu ocaziunea censurării și eventual confiscării ziarelor să respecte strict dispozițiile legii și să fie mai puțin

FOITA.

Ce e mai rău.

Ce-i mai rău în lumea mare?

Este ceața dintre frați.

Când sunt între ei certăți.

La părinți e supărare,

Ear' dușmanii rid în cor

De nesocotința lor.

Când dușmanul urmărește

Drepturile, legea ta,

Nici-odată nu uita:

Cu dreptate te 'ntărește,

Cu-ai tōi frați bine uniți

Veți lupta nebiruiți.

De se află oare-cine

Între frați nesocotit

Și e c'un dușman unit

Nu e frate bun cu tine,

Că-i dela dușman venit,

E un om nesocotit.

Pe-acela să-l lași să moară

Ruginat și vînzător

Că e om din ceata lor,

Dar' nici dînșii nici în doară,

În nimic nu-l socotesc

Și ei îi desprețesc.

Luptă-atunci când timpul cere,

Ca să lupți cu frații tōi

Contra oamenilor rōi,

Apărînd limba și-avere,

Căci atunci vei birui

Când cu-ai tōi unit vei fi.

Nu e rău mai mare-n lume

Ca atunci când ai ajuns

Ca să fii mereu supus

La dușman străin de nume;

Atunci totul ai pierdut

Inzădar te-ai mai născut.

Când dușmanul urmărește:

Limba, legea, dreptul tōu,

Tu te 'ncrede 'n D-zeu

Și te luptă voinicește,

Căci luptînd de vei muri

Neuitat de-ai tōi vei fi.

Ei cunună-ți vor depune

Pe mormînt de amintire

Și cu drag și cu iubire

Numele tōu îl vor spune

Și vor fi făloși cu toții,

Te vor lăuda nepoții.

Nu e rău mai mare-n lume

Ca să lași fii în robie

Schinjuți în sărăcie

Blăstîmîndu-ți al tōu nume,

Chiar în luptă ei cuprinși

De rușine sînt învinși.

Ioan Căltîia, artiler. c. și reg.

riguroși, pentru-ca astfel se se pună odată capăt recriminărilor în parlament. În legătură cu aceasta se anunță, că ministrul de justiție va înainta în, curând parlamentului o nouă lege de presă.

DESMEMBRAREA AUSTRO-UNGARIEI. Ziarele rusești țin isonul ziarelor franceze în atacurile contra alianței triple și în special contra Austro-Ungariei. Între altele „Novosty” susține, că desmembrarea Austro-Ungariei e inevitabilă și acest mare eveniment îi dă de gând și Rusiei, de oare-ce provinciile austriace vor ajunge sub supremația Prusiei. Monarchia austro-ungară, după părerea lui „Novosty”, numai așa poate evita acest desastru, dacă va eși din tripla alianță și se va alătura Rusiei și Franței.

Adecă acesta e scopul atacurilor!

„Zastava” despre pasivitate. „Zastava”, organul Sârbilor radicali se ocupă la locul prim în nr. 51 cu atitudinea naționalităților la alegerile viitoare de deputați. În partea a doua a articolului fixează poziția Slovacilor, cari în ori-ce cas nu vor pute isbuli cu vre-un candidat național, — și constată, că în împrejurările actuale și pentru Slovaci numai pasivitatea e favorabilă. În partea primă se ocupă de chestiunea mult discutată în presa românească, cu chestia activității la viitoarele alegeri. — „Zastava” aprobă însă cu toată tăria punctul de vedere al elementelor cu adevărată experiență în cele politice și a partidului național, adecă pasivitatea tuturor naționalităților nemaghiare din patrie, — și consideră dorul unor tineri de a se vedea cu mandat numai pentru gloria de a fi deputați, ca o întreprindere care poate avea urmări foarte stricăcioase cauzei naționale.

PROCESUL ÎN CHESTIA IANCU. În procesul pentru încununarea mormântului lui Iancu, pornit contra vrednicilor nostri tineri Scurtu și Novacovici, tribunalul din Deva în ședința ținută în 23 I. c. a sistat procedura, în urma excepțiilor făcute de dl avocat Fr. Hossu-Longin.

Procurorul a dat recurs.

Risipirea banilor fondului religionar. Cetim în „Desteptarea” din Bucovina, nr. 19 a. c.:

„O nouă și grea lovitură s'a dat zilele trecute neamului nostru, o lovitură ce va avea cele mai triste și dăunătoare urmări pentru noi.

E lucru hotărât, că din rentele fondului religionar vor fi luate la două sute de mii de coroane, ca cu banii acestia să fie introdusă în rezidența metropolitană lumina electrică și 12 mii de coroane pe an vor fi cheltuite cu întreținerea instalațiunii electrice. Potop de miserie nedescriptibilă bântuie poporațiunea noastră și guvernului i-a trăsni prin cap să ilumineze rezidența, să chel-

tuiască sumedenii de bani pentru o deșertăciune.

Poporul nostru pierde în întunec și săracie, preoțimea noastră necăjește — și guvernul dimpreună cu consistorul hotărăsc să cheltuiască banii fondului religionar cu nimicuri. Multe nelegiuri s'au petrecut în biserica noastră, însă pare-că nici una n'a întrecut așa de mult hotărerea omeniei ca cea cu luminarea electrică a rezidenței. Mai ales spună lumea ori de n'avem dreptate!

SIMPLIFICAREA ADMINISTRĂȚIUNII. Proiectul de lege, referitor la simplificarea administrațiunii, va fi înaintat parlamentului imediat după feriele Paștilor. Prim-ministrul Széll, ca ministru de interne voește ca în luna lui Aprilie să treacă acest proiect prin ambele corpuri legislative.

Îndeosebi sunt de remarcate două puncte din proiect. Anume: Cu sfârșitul anului curent, manipularea caselor comitatense va trece la oficiile de dare. Esactorii comitatensi numai succesiv vor fi trecuți de ministrul de finanțe, și se vor mărgini la administrarea banilor comunelor. Toți oficialii, cari nu vor trece la pensie din cauza bătrânețelor, vor fi denumiți la recomandarea fișpanilor de ministrul de finanțe, în posturi corespunzătoare.

Scriitorii ruși și cnuta căzăcească. Din Paris se anunță, că o grupă de publiciști și scriitori ruși de acolo, între cari sunt și persoane de mare greutate, au adresat din Paris un manifest către presa din toată lumea, prin care cer ca să fie demascate sălbătécile săvârșite de poliția rusească cu ocaziunea ultimelor turburări studențești. În Peterburg poliția s'a năpustit asupra mulțimii pacifice și neapărate de mai multe mii de oameni. Cazații au încunjurat mulțimea, au tras focuri vehemente, au isbit cu cnutele și au călcat în picioare pe nenorociții ce le-au stat în cale. Cei-ce au îndrăznit a protesta în contra acestor cruzimi, între ei mai mulți ofițeri în uniformă, au fost maltratați și arestați. Manifestul provoacă factorii competenți superiori, ca să nu mai sufere cruzimile poliției.

Din România.

Regele României la manevrele noastre.

Ziarele maghiare scriu, că în cercurile diplomatice din București se vorbește, că Majestatea Sa Regele Carol, la invitarea Monarchului nostru va lua parte la manevrele din Ungaria ale armatei austro-ungare.

Alegerile.

La alegerile pentru colegiul I. și II. de senat au reușit aproape în toate locurile candidații partidului național-liberal. Între cei aleși sunt și 2 jani miști și 1 conservator.

Moartea lui Vasile Maniu.

Sâmbătă noaptea a murit în București Vasile Maniu, membru al Academiei Române și fost vicepreședinte al curții de apel din Iași. Născut în Lugoj la anul 1824, a trecut după terminarea studiilor juridice în România, unde a desfășurat o întinsă activitate pe terenul literaturii juridice și îndeosebi istorice.

DIN LUME.

O vorbă de împărat.

Știm, că pe Wilhelm II, împăratul Germaniei, l-a lovit un tiner de 20 ani cu o bucată de fer în față. Împăratul după vre-o două săptămâni s'a însănătoșat. Dieta din Berlin a folosit prilejul, ca să-și arete credința față de el și a trimis o deputațiune, care să-l salute, că Dumnezeu l-a scăpat de primejdia cea mare. Împăratul a mulțumit deputației și în răspunsul său a spus-o fără încunjur, că tinerul, care a avut îndrăzneala, nu a fost nebun, cum ziceau unii și alții. Pățania lui este un semn al timpului, de oare-ce — adause împăratul — tinerimea în ziua de azi este stricăută și decăzută, poporul și mai ales tinerimea nu mai are respect cuvenit față de autorități. Urmarea este, că vaza împăratului și a coroanei a scăzut mult în timpul din urmă.

Din China.

Neînțelegera primejdioasă dintre Anglia și Rusia pentru linia ferată dela Tiencin a fost delaturată deocumdată. Rusia s'a dovedit mai tare. Ea este pe cale a câștiga o parte din China, Mandjurie.

Revoluția în Rusia.

În țeara muscălească se petrec lucruri mari. Muscalii nu vreau nici ei să se mai lase stăpâniți de voința unui singur om (a câtorva ministri, ci strigă cu glas pătrunzător: *Lege și libertate!*

Guvernul Țarului a crezut, că va fi destul de bine, dacă va purcede cu cea mai mare asprime în contra studenților, sufletul turburătorilor. Dar' prin asta s'a pus numai ulei pe foc. Știm, că răspunsul la toate acestea a fost un glonte repezit de un student în capul ministrului școalelor rusești. În contra studenților s'a pornit deci goană și mai mare. În luptele ce s'au încins pe străzile orașelor principale din țeară, au fost omorâți o mulțime de studenți și studenți universitare. Temnițele încă sunt îndesate de studenți și poliția tractează cu ei în modul cel mai barbar, în toată ziua bătându-i cu gârbașii.

În contra lui Pobedonosceff, procuratorul suprem al bisericeii, încă s'a făcut o încercare de omor. Un nihilist a tras asupra lui patru focuri de revolver, dar' nu l'a nimerit. Ba și sub palatul Țarului s'ar fi găsit niște bombe. Țarul și guvernul sunt îngroziți și au luat sfat, ca să se facă dreptate și să se curmeze prigonirile în contra studenților.

Burii și Englezii.

De oare-ce Burii n'au putut primi pacea, cu care i-a imbiat guvernul englez, lupta omoritoare în Africa-sudică s'a început din nou. Burii sunt deciși să-și apere libertatea până la ultima picătură de sânge. Ei se simțesc destul de tari, mai ales că însuși Kitchener a declarat, că n'are destulă putere, ca să-i atace.

Telegrama ne anunță mai multe lupte cu noroc schimbăcios. În urma acestor lupte guvernul englez dă de știre, că earăși vrea să înceapă pertractări de pace, și să facă Burilor concesii mai multe, ca cele de până acum.

SCRISORI.

Din luptele noastre culturale.

Maciova, Martie 1901.

Sunt abia vre-o câteva zile de când ni-s'a dat de nou a înțelege, că stăpânirea noastră numai înaintarea noastră n'o poate vedea cu ochi buni și spre a ne împedea ne pun zi de zi bâte în roatele progresului nostru. Ne cunoaștem mai de mult și știm foarte bine, că mai bine ar suferi compatrioții nostri pipareă în ochi, decât să ne vadă ajunși la bine. Dar' dorul nu caută la pedeci și așa și noi având dor de înaintare și cu ajutorul lui D-zeu doar' totuși vom pute înainta, nebagând în seamă bâtele ce ni-le pun în roate.

Spre a dovedi cele zise până aci desfășur următorul cas:

În anul 1893 ni-s'a împlinit un dor de mult dorit. Doriaș adevărat ca să avem și noi un cor vocal și nu lipsia nimic decât conducătorul. În toamna anului 1893 ne dă Dumnezeu un învățător tânăr, care spre marea noastră bucurie ne constituie într-o reuniune de cântări, înființând corul și în scurt timp ne făcând să putem preamări pe Dumnezeu cu cântări în cor de 4 voci. Ne vedeam visul cu ochii și nu știam cum să-i mulțumim pentru că ne-a împlinit dorința. Ne-a instruit apoi cântări lumești, am aranjat concerte și bucuria ne era la culme. Nu ne mai lipsia decât statutele. Compuse dl învățător și statutele și sub numele de: »Reuniunea română de cântări din Maciova«, le trimise spre aprobare. La o jumătate de an ni-se retrimis statutele cu adaosul, că să le compunem și în limba maghiară. S'a făcut și asta și s'au subțernut de nou. La 9 luni însă ne vin statutele neaprobate, cu un rescript, în care ni-se aduce la cunoștință, că din motivul, că comuna noastră e prea mică și așa reuniunea noastră nu se va pute susține etc., statutele nu ni-s'au aprobat. Cu multă părere de rău ni-a împărțit bunul nostru învățător această veste, dar' ne-a promis că va căuta el mijloace și le va subțerne și a 3-a oară spre aprobare. Și ce a zis a și făcut.

A compus de nou o rugare, a cerut dela comitetul parochial o adevărată, prin care să documenteze că corul nostru e și cor bisericesc, condus de învățătorul confesional, ca cantor și că comuna bisericească îngrijește de susținerea corului provăzându-l cu toate cele trebuincioase etc. și alăturând adevărul la rugare le-a subțernut a 3-a oară. Acum însă nu le-au mai ținut cu lunile, căci în 5 săptămâni ni-le-au și trimis înapoi, dar', se înțelege, ear' neaprobate. Ni-s'a răspuns scurt, că »de oare-ce înaintașul meu nu a aflat de bine a înțări aceste statute și basat pe aceleași motive, nici eu nu le întăresc« (subscris un secretar ministerial), așadar' pentru-că: »N'a vrut Nan, nu vrea nici Bran«. Și apoi așa motiv dela un pretins domn mare, nici că-și poate omul închipui. Se vede, că ei nici n'au mai cetit rugarea și adevărul alăturat ei, ci când au ochit statutele le-au aruncat și respins, motivând respingerea în felul arătat. Și

ce să fie cauza de se fac așa tare de ris? E numai, că ei cearcă cu ori-ce preț să ne împedea în progres, fiind din fire așa de fricoși, încât se tem chiar și de umbra proprie. Se tem, că vom înainta și că apoi îi vom strimtora.

Dar' astfel de pedeci nu ne opresc pe noi de fel, astfel de bâte puse în roatele noastre sunt cu mult prea putrede, decât să ne poată opri. Cei iubitori de înaintare totuși vor înainta, așa și noi! Corul nostru tot nu e desființat, pentru-că în biserică preamărim pe Dumnezeu cu cântări în cor și cântările lumești tot în cor le cântăm, când ne adunăm la petreceri și dela asta nu ne poate opri nime, pentru-că nu e lipsă de statute. Harnicului nostru învățător îi mulțumim pentru toată osteneala avută și-l rugăm ca să ne povățuiască tot ca până aci.

Coristul.*

Conferențele economice.

Cetatea-de-baltă, 18 Martie 1901.

Ministrul de agricultură vrând să arete cât de mult iubește toate popoarele țării, a dispus să se țină conferențe economice prin toate comitatele.

În comitatul Târnavei-mici, în anul trecut s'au ținut în 10 comune 80 de prelegeri, și toată prelegerea s'a răsplătit cu 30 de coroane. În anul acesta s'au ținut ear' în 10 comune 50 de prelegeri, și pentru toată prelegerea s'a plătit 20 de cor., mulți bani, dar' și acestia domnii maghiari, membri ai rev. uniunii economice comitatense, al cărei președinte este fișpanul, i-au întors aproape toți numai în folosul Maghiarilor.

Astfel de prelegeri, într'adevăr că pentru popor și prin urmare și pentru al nostru, sunt de mare însemnătate, și ar aduce mult folos și îmbunătățire, dacă i-s'ar preda în mod cuviincios, adevărat în limba sa proprie, care o vorbește și o înțelege, pentru-că vorbindu-se la inima poporului despre prăsirea și cultivarea pomilor, despre legumărit, despre producerea, grija și folosul gunoiului, cu care economii nostri fac încă mari greșeli, din cari îndură multă daună; despre arat și sămănat, cu care încă greșesc mult; despre prăsirea, creșterea și cultivarea a tot felul de animale domestice; despre cultivarea plantelor de nutreț; despre cunoașterea legilor de câmp, pentru a căror necunoaștere și neobservare multe suferă poporul, mai cu seamă pe unde încă nu este făcută comasarea; despre cunoașterea morburilor lipicioase și despre datorința de a griji cu scumpătate de sănătatea animalelor de casă; despre prăsirea și cultivarea vîilor; despre stupărit și altele tot atâtea obiecte din economia rurală; despre acestea — zic — vorbindu-le poporului după priceperea și înțelesul lui, ascultându-le dela oamenii sei, le-ar înțelege, și adevărat, multe bune ar primi și apoi în astă privință, mai văzând și exemplul preoților, al învățătorilor și al altor bărbați de-ai lor de încredere deștepti și luminați, atunci și poporul ar

*) Cereși aprobarea statutelor dela consistorul bisericesc și nu vî mai bateți capul cu cei dela Budapesta.

fi mai serios, și în purtarea economiei ar mai părăsi moda cea veche, ruginită, erezită dela moși și strămoși și ar accepta economia cea modernă rațională.

Dar' la noi ferit-o sfântul de așa ceva, că mai marii nostri nu se îngrijesc, nu procedează astfel și față de cei-ce nu sunt Maghiari și special față de noi Români; că și acum bună-oară cu predarea prelegerilor populare, Maghiarii s'au purtat foarte nedrepti cu noi Români din acest comitat, că în anul trecut, cum am zis, s'au ținut prelegeri în 10 comune și numai într'una s'a ținut și în limba română; în anul acesta ear' în 10 comune și ear' numai într'una și în limba română, deși de-arîndul și în celelalte comune avem biserici, parochii, cu popor în unele în majoritate față de Maghiari, d. e. în Hususău Maghiarii sunt numai la 289 și Români până la 500 și totuși pe Români i-au neconsiderat, s'au ținut prelegeri în Hususău în limba maghiară și germană, românește nu; asemenea și în toate celelalte comune, Români au fost delaturăți, așa că Români din 18 comune, aproape 8000—10000 au fost lipsiți de dreptul de a asculta și niște prelegeri din economie, deși acele sunt plătite și din sudoarea noastră! Asta-i dreptatea în țeara noastră! În fața acestor fel de stări, noi, frați Români, să ne încredem în noi și în puterile noastre, să ne ajutăm noi pe noi și D-zeu sfântul ne va ajuta, căci nu e târziu nici acum în cîșul al 11-lea. Numai să voim, ne putem ajuta, scăpa și mîntul, așa că punând umăr la umăr să înființăm și noi reuniuni de economie, câte tracte propopești, atâtea reuniuni române de economie și alte însoțiri folositoare și preoții, învățătorii și alți cărturari cu inimă bună, să emuleze întru ținerea prelegerilor din economie și de tot felul de învățături și povești bune la popor; să ne lucrăm moșiștele după economia rațională, să înființăm case de păstrare, magazine de bucate, să nisuiam a ne înmulți venitele pe căi potrivite timpului de acum, și cele câștigate să le păstrăm cu scumpătate. Eată acestea și altele, tot atâtea mijloace de a ne îmbunătăți starea de subsistență; să grijim cu scumpătate de biserică și școală, că până le vom avea pe acestea și vor fi ale noastre, nu ne vor pute contopi în marea străinismului, vom rămâne și vom fi tot aceea ce am fost și suntem, adevărat: Români. Să nu ne încredem, să nu contăm pe ajutorul și mila străinilor, căci ajutorul și mila străinului, ca și umbra spinului.

e. c. d.

Dela »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu«.

Distribuire de semințe.

În ședința sa ținută ieri, subsemnatul comitet central a distribuit între membrii reuniunii în mod gratuit 19¹/₂ chlgr. sîmînță de napi de nutreț; 62 chlgr. sîmînță de trifoiu; 29 chlgr. sîmînță de lufurnă și 5 chlgram. sîmînță de cânepă italiană, toate în preț de aproape 200 cor. Împărțiri au fost următorii, și anume:

A. Sămânță de napi.

Nicolae Joandrea, ospătar în Sibiiu cu 1½ chlgr.; Ioan Maxim, proprietar, Avrig; Vasile Cărpenișan, învățător, Răhău; Ioan N. Cărpenișan, măcelar nr. 47, Gârbova; Coman Gligor, învățător, Sibiiu; *la fiecare câte 1 chlgr.* Irimie Răduț, notar, Racovița; Nicolae Cărpenișan, paroch, Gerasim Cărpenișan, notar, Ioan N. Floca, paroch, toți din Răhău; Teofil Căliman, învățător, Rășinari; Demetriu Săcărea, învățător pens., Sebeșul-superior; Vasile Maxim, paroch, Ioan Căndea, protopresbiter, ambii din Avrig; Ignatie Filip, paroch, Toma Delorean, econom, ambii din Reciu; Constantin Prie, paroch, Toma Măhăra, învățător, ambii din Săcădate; Ioan Bucur, învățător, Lancrem; Vasile Opreș, capelan, Demetriu Băilă, învățător pens., ambii din Șura-mare; Demetriu Lăpădat, dir. școlar, D. A. Mosora, învățător, ambii din Seliște; Demetriu Orăștian, învățător, Apoldul-inferior; Adam Micu, notar, Poiana; Coman Baca, paroch, Aurel Milea, notar, ambii din Poplaca; Ioan Manta, paroch, Gurariului; Petru Sopa, econom nr. 36, Fofeldea; Ioan Micu, proprietar, Sebeșul-inf.; Comuna politică Vale și Sabin Savu, notar în Vale; *la fiecare câte ½ chlgr.*

B. Sămânță de tritoiu.

Bucur Dancăș jun, proprietar, Rășinari; Ioan Ivan, notar, Gurariului; *la ambii câte 3 chlgr.* Nicolae Maniț, paroch, Vurpăr; Ioan Alexandru, paroch, Ilimbav; Dr. George Prunaș, medic, Ioan Stoia, învățător, ambii din Orlat; Toma Dragomir, paroch, Porcești; Teodor Orlea, contabil, Cămpeni; *la fiecare câte 2 chlgr.* Ioan Stănuț, econom, Ilimbav; Ioan Petrișor, paroch, Alțina; Sava Cătană, econom, Laz; Nicolae Gavrea, paroch, Bendorf; Ioachim Muntean, paroch, Gurariului; Ioan Hanzu, paroch, Cacova; George Dănilă, direct. școlar, Racovița; Ioan Bucur, învățător, Lancrem; Toma Doican, paroch, Sebeșul-inferior; Demetriu Băilă, învățător pens., Șura-mare; *la fiecare câte 1½ chlgr.* Comuna bisericască și Comuna politică, Galeș; Avram Acileneșcu, notar în Galeș; Comuna bisericască Racovița, Valeriu Florian, paroch, Irimie Răduț, notar, toți din Racovița; Nicolae Cărpenișan, paroch, Răhău; Teofil Căliman, învățător, Rășinari; Demetriu Săcărea, învățător pens., Ioan Mateiu, Comuna bisericască, toți din Sebeșul-superior; Comuna politică Bendorf, Ignatie Filip, paroch, Toma Delorean, econom, ambii din Reciu; Constantin Prie, paroch, Toma Măhăra, învățător, ambii din Săcădate; Demetriu Chirca, învățător pens., Dem. Lăpădat, dir. școlar, D. A. Mosora, învățător, toți din Seliște; Dr. Ilie Beu, medic, Sibiiu; Ioan Beu, econom, Maria Beu, econoamă, ambii din Apoldul-inf.; Coman Baca, Aurel Milea, notar, ambii din Poplaca; Ioan Manta, paroch, Gurariului; Petru Sopa, econom nr. 36, Fofeldea; Ioan Micu, proprietar, Sebeșul-inferior; *la fiecare câte 1 chlgr.* Vasile Maxim, paroch, Avrig; Demetriu Orăștian, Apoldul-inferior; Comuna politică Vale și Sabin Savu, notar, Vale; *la fiecare câte ½ chlgr.*

C. Sămânță de luferă.

Ioan Ghișă, paroch, Rechita 3 chlgr.; George Muntean, măcelar Mercurea; Adam Micu, notar Poiana; Vasile Blaga, învățător, Lancrem; Romul Simu, învățător pensionat, Sibiiu; *la fiecare câte 2 chlgr.* Ioan N. Floca, paroch, Răhău, 1½ chlgr. Moise Pop, proprietar, Ioan Troanca, econom, ambii din Ludoș; Teodor Necșa, paroch, Bungard; Ilie Iosof, paroch, Galeș; Iacob Hodoș, econom, Aciliu; Sava Cătană, econom, Laz; Nicolae Cărpenișan, paroch, Gerasim Cărpenișan, notar, Vasile Cărpenișan, învățător, toți din Răhău; Vasile Maxim, paroch, Ioan Căndea, protop, ambii din Avrig; Coman Baca, paroch, Aurel Milea, notar, Poplaca; Comuna politică Vale și Sabin Savu, notar în Vale; *la fiecare câte 1 chlgr.* Demetriu Chirca, învățător pensionat, Seliște; Demetriu Orăștian, învățător, Apoldul-de-jos; Ioan Micu, proprietar, Sebeșul-inf.; *la fiecare câte ½ chlgr.*

D. Sămânță de cânepă italiană.

Moise Pop, proprietar, Ioan Troanca, econom, ambii din Ludoș; Ignatie Filip, paroch, Toma Delorean, econom, ambii din Reciu; Nicolae Opreș, capelan, Șura-mare; *la fiecare câte 1 chlgr.*

Pachetele de sămânțe cu numele membrilor împărțiți se află depuse în *hala de vânzare a »Reuniunii economice transilvaneșe«* din Piața-mare, (fosta prăvălie a lui Vidrighin, casele casinei internaționale), de unde se pot lua în primire pe lângă o simplă adeverință de primire.

Membrii împărțiți sunt rugați a ne face la timpul seu raport cât mai amănunțit despre modul de purcedere la cultura acestor plante, cum și despre rezultatul recoltei.

Din ședința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu«, ținută la 26 Martie n. 1901.

Dem. Comșa,
președinte.

V. Tordășianu,
secretar.

Plantare de pomi.

Ne luăm voce a vestii pe cei interesați, că *Duminecă, 18/31 Martie* vom planta în grădina fiecărui membru al reuniunii noastre cu locuința în *Apoldul-inf.* câte un *altoiu* (măr pătului), dăruit de reuniune. Din acest prilej membrii nostri au fost poftiți a-și întocmi de cu vreme câte o groapă de 1 metru largă și ½ metru adâncă cu adaosul, că pământul mai deasupra, ca mai bun, să-l pună de o latură, ear' cel scos din fundul groapei, ca mai sărăcăcios, de cealaltă latură a groapei.

De oare-ce se vor ține și demonstrațiuni practice și asupra altor chestiuni din ramul pomăritului — invităm la această lucrare folositoare pe cultivatorii de poame.

Sibiiu, 26 Martie n. 1901.

Comitetul »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului«.

D. Comșa,
vicepres.

V. Tordășianu,
secretar.

Mormintele marilor nostri
dela anul 1848.

De Silvestru Moldovan.

(Urmare și fine).

Alexandru Sterca Șuluțiu
de Cărpeniș.

»Floarea românismului«... Acest epitet potrivit și binemeritat i-s'a dat în ziarul »Românul« din București, arhiepiscopului și metropolitului *Alexandru St. Șuluțiu de Cărpeniș*.

»Floarea românismului« a fost acest mare bărbat al națiunii noastre pentru iubirea nemărginită, ce o avea față de poporul românesc, ear' pentru lupta și alcătuirile sale, se poate numi un uriaș al trecutului nostru.

Cine un altul din marii nostri i-s'a iubit mai ferbinte națiunea, ca metropolitul Șuluțiu și cine a lucrat cu mai mare desinteresare pentru al ei bine, ca acest vrednic urmaș al episcopului Clain?

Descendent din nobila și renumita stirpe a Șuluțestilor, Alexandru Șuluțiu s'a ridicat prin vrednicia sa și în basa însușirilor nobile și virtuților, ce-i împodobeau spiritul, la cea mai înaltă treaptă a bisericeii sale.

Păstor adevărat, el era iubit de poporul ei ca paroch și protopop în Bistra, ear' dela 1836 înainte, — când fu numit de vicar al Sălagiului și la 1850 de episcop și apoi metropolit, — numele lui legat este de mari și românești fapte și de uriașe alcătuiri și nedespărțit este de mersul istoriei poporului român din această patrie!

Măreață figură, suflet nobil, sentinelă trează și apărător vajnic al neatrănării autonome a Ardealului, în preajma mormântului tău ne plecăm capul cu venerațiune, cum face-vor generații de-arîndul veacuri înainte, după-cum bine a zis unul din vorbitori, canonicul Elie Vlăsa, la așezarea rămășițelor tale pământești în locul de veci:

»După multe veacuri vor veni străne-poții, ca să ude *cu lacrimile mulțumitei și recunoștinței* mormântul și să binecuvinte sufletul tău glorificat«.

Metropolitul Șuluțiu a răposat în toamna anului 1867 și a fost înmormântat, la dorința sa, nu în cripta de sub rezidența metropolită, unde dorm somnul vecinic cei mai mulți din marii episcopi ai Blajului, ci în cimiterul opidului Blaj.

Directorul fundației Șuluțiane i-a ridicat la mormânt un frumos monument, pe care se află următoarele inscripții:

Pe laturea din fața mormântului:

Alexandru conte Sterca Șuluțiu
de Cărpeniș.

Arhiepiscop și Metropolit gr.-cat. de Alba-Iulia. Consilier intim al M. S. C. R. A. Decorat cu ordul coroana de fer cl. I., ordul Franeise Iosif I., ordul lui Leopold în gradul de comandator etc., mort în 7 Septembrie 1867.

Pe laturea din dos:

»Numai moartea mă desparte de națiune!«

*) Aceste cuvinte le-a pronunțat înaintea unei deputațiuni, care l-a felicitat pentru eroica apărare a autonomiei Ardealului, atunci când ministerul maghiar propuse destituirea lui pe cuvânt, că numai metropolitul Șuluțiu împedecă »unirea Ardealului«.

Nicolae Solomon.

„De-aşa vremi se-nvredniciră cronicarii şi rapsozii,
 „Veacul nostru ni-l umplură saltinbancii şi Irozii,
 „In isvoadele bătrâne pe eroi mai pot să caut;...

Aşa a cântat Eminescu despre Basarabi şi Muşatini. Aceste versuri va trebui să le repetăm nu peste mult despre marii noştri luptători dela 1848, noi, fiii altui veac şi altor vremuri, deosebite de acele, în cari ei au luptat şi s'au jertfit...

Dacă petre scumpe vrem să aflăm în coroana trecutului nostru, dacă de caractere avem lipsă, să le căutăm la marii noştri de atunci. O epopee sguduitoare a fost lupta noastră dela 1848, ear' eroii ei împodobiţi au fost cu înalte virtuţi, cu iubire de neam, cu nobleţă în suflet, cu abnegaţie şi tărie de caracter.

Aurul şi în foc tot aur rămâne... » *Român m'am născut şi Român vreau să mor*... aşa a răspuns cu tărie de caracter antic prefectul *Nicolae Solomon*, atunci când a fost pus la probă, ca pentru bunuri lumeşti să părăsească cauza poporului său.

Solomon, născut la 1820, în Spring, se afla în România, când glasul comitetului naţional chema la arme pe Români. El se reîntoarse în patrie şi fu numit de prefect al legiunii din *Hafeg*. Aici îşi organiză prefectura, şi desarmă pe Ungurii din comitatul Huneadoarei, făcându-i inofensivi.

Solomon era bărbat rezolut şi energic; el susţinea ordinea cu mână de fer, pedepsia escesele şi era just şi echitabil faţă de duşmani. Prin atitudinea aceasta el impuse duşmanilor astfel, încât comandantul armatei ungureşti din Ardeal, *Bem*, prin o scrisoare datată în Deva la 9 Febr. 1849 îi făcu propunerea să treacă în partea rebelilor, oferindu-i, în numele guvernului unguresc, lui şi trupelor sale favoruri deosebite.

Solomon refuză ofertul, scriindu-i lui Bem între altele următorul vrednic răspuns:

„Mi-am tras sabia din teacă pentru apărarea ţării, pentru independenţa Ardealului şi pentru fericirea naţiunii române. Nu există comoară pe pământ, pentru care aş fi în stare să trades aspiraţiunile neamului meu şi încrederea, cu care poporul român m'a onorat. Român m'am născut şi ca Român vreau să mor».

Eată o profesiune de credinţă din mari vremuri; o perla strălucitoare din trecutul românismului!

Iancu şi Vasvári.

— Lupta dela Fântânele. — O tradiţie despre Iancu. —

(Urmare şi fine).

În 6 Iulie 1899 s'a împlinit o jumătate de veac dela lupta din Fântânele, fatală pentru Unguri. Din incidentul aniversarei aceste zile, ziarele maghiare au scris diferite schiţe, în cari se relevează momentele mai însemnate din acel timp.

Dintre aceste pe noi ne interesează cu deosebire schiţa publicată de doamna *Gyarmathy* în *„Magy. Ujság»*, de oare-ce în ea se cuprinde mărturisirea Ţopului despre ziua luptei, precum şi o *tradiţie despre Iancu*, ce există la poporul maghiar din ţinutul Călătei.

Doamna Gyarmathy este de naştere din *Mănăsturul-unguresc* (Magy.-Gyerő-Monostor), un sat aşezat la poalele munţilor, în ţinutul Călătei, de unde a plecat Vasvári în

După încetarea luptelor Solomon ocupă servicii publice în patrie până la 1869, când trecu earăsi în România, unde reluă vechea sa carieră, pentru care se pregătise: cariera de farmacist, intrând în serviciul spitalului Brancovean din Bucureşti.

El muri la 29 Aprilie 1875 în Bucureşti şi este înmormântat în cimiterul Belu.

PARTEA ECONOMICĂ.

Nutrirea vitelor cornute.

Vitele cornute au împărţit stomachul lor în patru despărţăminte, precum: ierborul, ciurul sau reţeaua, ghemul sau foiosul şi chiagul, cari stau în legătură cu tuburile pentru intrarea şi eşirea nutreţurilor din trup.

Nutreţul abia înmuiat în gură cu bale, intră în ierbar, care este despărţământul cel mai mare al stomachului şi serveşte ca un magazin al nutreţului consumat. Aci se înmoaie şi mai bine, se dospeşte puţin şi după una până în două ore intră în ciur, unde se împarte în porţiuni mici şi se întoarce earăsi în gură, care rumegă, adecă toacă mărunt de a doua-oară nutreţul consumat. Peste tot o vită mare îşi mişcă fălcile în direcţiune orisontală cam de 40 ori, până-când rumegă un bol (porţiune) de nutreţ, ear' bale produce o vită mare cam câte 60 chlgr. pe zi. Acestea sunt de mare însemnătate, de oare-ce înlesnesc alunecarea nutreţului prea uscat.

Nutreţul rumegat nu mai intră în burtă, ci în ghem, care e provăzut cu anumite table ca cărţile, unde se începe mistuirea în înţelesul strîns al cuvîntului, care se continuă apoi în chiag (rînză) şi maşe. La mieii şi viţelii cei mici, până-când sug, numai rînză e mai desvoltată şi conţine o materie, care închiagă laptele.

Porţiunile de nutreţ, ce se aduc în gură se numesc boluri. Ele nu se pot aduce decât atunci, când ierbarul este mai plin şi vita se află în odihnă. Peste tot o vită mare când e sănătoasă rumegă de câte patru-ori pe zi. Când vitele se nutresc cu lătură sau alt nu-

treţ mai mărunt, atunci trebuie să le dăm şi ceva nutreţ mai mare în paiu, ca să-şi poată face rumegătura.

Când vitele sînt aplicate la lucruri continue şi grele, atunci trebuie lăsate câte o oră două, nu numai să se nutrească, ci şi să rumege, căci la din contră pot să moară de foame, cum se zice cu burtă plină. Rumegatul la vitele cornute se priveşte pretutindenea ca un arătător, după care se pot cunoaşte vitele sănătoase şi bolnave, de oare ce acestea din urmă nu rumegă.

Nutreţul cel mai bun şi totodată şi cel mai uşor de mistuit este iarba. Aceasta încă cu cât e mai tinără, cu atât e mai nutritoare. De aceea în lunile de primăvară, vitele află cea mai bună iarbă la păşunat şi odată se dereg şi îngrasă, ear' după-ce iarba mai îmbătrâneşte, conţine tot mai multă materie lemnoasă, prin urmare apoi nu mai are aici aşa putere nutritoare, ca mai înainte.

Între nutreţurile uscate, cu cari se hrănesc vitele, fînul de pe livezile naturale ocupă primul loc. Cu cât fînul se face mai de timpuriu, prin Iunie; cu cât acela e mai ferit de rouă şi ploii; în fine cu cât livezile naturale sînt aşezate pe locuri mai roditoare, pe şesuri şi lunci, cari favorisează mai bine creşterea deosebitelor soiuri de iarbă: cu atât acela este mai gras, mai uşor de mistuit şi mai nutritor.

Un fîn bun făcut la timp conţine cam 15 la sută albuşuri (albumină), 4 la sută grăsime, 10 la sută materii zahăroase, 5 la sută săruri, 12 la sută apă şi 54 la sută materii uscate. Cu cât nutreţul e mai bun, cu atât trebuie vitelor mai puţin până-când se satură; şi din contră cu cât acela e mai rău şi mai voluminos, cu atât le trebuie mai mult până-când se satură. Astfel cu un chilogram de fîn bun se nutreşte vita tot aşa de bine, ca şi cu 4 kilograme de iarbă, sau napi de nutreţ sau ca cu 3 kilograme de paie de grâu sau sêcară, sau ca şi cu o jumătate de ovės, orz sau făină de cucuruz. (Va urma).

munţi. Datele ce le comunică dînsa sînt scoase din o conversaţie ce a avut-o de curînd cu un ţeran ungur, tot de acolo, în etate de peste 70 de ani, care a cunoscut bine pe Vasvári. Numele lui este Kovács István.

Eată partiile, cari ne interesează din schiţa doamnei Gyarmaty:

Ţeranul Kovács 'şi-a început istorisirea, spunînd, că săptămânile trecute a dat sălaş unui Ţop bătrîn, care venise la ţeară cu un car de scînduri şi s'a cerut în gazdă.

„După cină — aşa istoriseşte Kovács — 'I-am întrebat, că fiind de pe Someş, nu ştie ceva despre lupta cea mare dela Fântânele? 'Şi-ar pute aduce aminte de cele înţemplete, căci nu e de ieri de alaltă-ieri. Şi Ţopul 'şi-a adus aminte. A zis că s'ă trăească şi o sută de ani ar ţine în minte fiecare cîas din acea zi. A fost plină de groază, — zise el — dar' nu ne putem plînge, că bine s'a sfîrşit...

„Bine pentru voi, — îi zisei Ţopului, dar' ean povesteşte-mi cum s'au petrecut

lucrurile, ear' Românul 'mi-a spus din cuvînt în cuvînt următoarele:

— Tatăl meu şi un frate mai mare se aflau în tabăra lui Iancu. Era tocmai la Sânziene, ştii ziua aceea, când noi Românii avem datina a arunca cununile de flori pe coperişul caselor, ca să fim scutiţi de grindină şi trăsnete. Acela, căruia 'i-se opreşte cununa pe coperiş, se cunună în curînd. Casa noastră era nouă şi eu am aruncat cea dintăiu cunună pe ea.

În minutul acela a şuerat un glonţ de puşcă, trecînd pe deasupra casei, apoi au urmat două, trei, o sută şi o mie. Stîncile răsuna de bubuitul tunurilor şi se perdeau în fumul pravului de puşcă. Fetele înspăimîntate aruncau cununile pe case, dar' nici acele nu s'au măritat atunci, căroră li-s'a oprit cununile pe coperiş, căci mulţi din fiii noştri nu s'au mai întors dela Fântânele. Acolo a pierit şi logodnicul sorei mele şi tatăl meu şi fratele... dar' zău nici din Un-

Prelegeri economice.

(Urmare).

II.

În a doua prelegere am arătat economilor adunați, că cu deosebire aici în com. nostru, unde sărac fiind pământul gunoiul este »baia de aur« a economului; baia, care răvarsă belșug și îndestulare; am arătat cum tractează de mașter unii economi cu această »baie de aur«, cum o lasă de o risipesc porcii și alte vite prin curte în toate părțile; cum lasă de se scurge mustul de gunoiu pe șanțurile drumurilor, de ingrașă petrele acelora. Astfel de economi se aseamănă nebunului din poveste, care aruncându-și punga cu bani într-o apă afundă, strigă după aceea, că moare de foame.

Continuând am arătat, că nu trebuie să fie cineva un matematic așa mare, ca să poată socoti la ce pierderi mari e spus pământul supus culturii pe fiecare an prin desele culesuri. Aceasta o poate face și cel din urmă plugar. Să luăm de pildă un pământ arător de o găleată sămănătură, care dă un car bun de grâu sau secară, sau un car bun de cucuruz, când se cultivă cu de aceasta, altul de coceni, bostani ș. a. Să socotim puțin greutatea acestor roduri și apoi să ne întrebăm puțin: cât îi dăm noi în schimb pământului aceluia prin gunoie?

Am arătat, că economii învățați au socotit, că un pământ arător de două jugere, cultivat cu cucuruz, perde într'un an la 280 chlgr. materii nutritoare: azot, cenușă și fosfor; cel cultivat cu grâu perde câte 290 chlgr., fânatele naturale perd și ele în tot anul la 300 chlgr., ear' trifoiștile la 320 chlgr. Dar' »la sacul din care tot iai și nu mai pui nimic, odată dai de fund«, zice un proverb de ale noastre. Cam așa au urmat pe cele mai multe locuri până acum economii nostri. Au arat pământul cu cele mai bune pluguri, au întrebuințat cele mai bune săminte, au săpat cu cele mai bune mașini, numai ca sacul cu culesurile să fie, cât mai mare; dar' ca acest sac golit de atâtea ori să fie earăși umplut, cum am zis, numai puțin s'au îngrijit.

Am arătat, că pământul supus culturii este ca și un burete plin cu apă.

guri n'a scăpat nici unul, de pomenire măcar.

A trecut multă vreme de atunci, dar' dacă îmi închid ochii, mi-se înfățișează totul ca aievea.

Kovács având un călindar din 1849 a căutat ziua Nașterii Sf. Ioan, care cade pe 24 Iunie sau 6 Iulie, în preseara căreia într'adevăr Românii au datină a arunca cununii de flori pe case.

În conversația ce a urmat mai departe între doamna Gyarmaty și Kovács, acesta i-a spus, că mai sunt în sat mulți oameni în vîieță, cari au văzut pe Vasváry și i-au ascultat discursurile însuflețite și că fantasia popoului i-a învăluit memoria în o aureolă fericită.

— Numai un păcat a avut Vasváry, — zise Kovács, — că n'a crezut. Dacă n'ar fi fost atât de fără credință, poate și azi ar fi în vîieță... De giaba i-am spus, *să nu se prindă cu Iancu, căci înaintea acestuia merge pretutindenea o femeie cu furca*

La început, până-când este întreg, ne-exploatat, el lasă tot mai mult; cu cât însă se lucră și stoarce mai des, cu atât se împuținează mai tare și rodurile lui. Este însă un mijloc, care întrebuințat la timp și înțelepțeste, poate face ca rodurile să nu slăbească nici-odată din pământ. Acest mijloc este gunoiul.

Am arătat, că îndată-ce intri în curtea unui econom, poți vedea, dacă el ține rînd și regulă și pune preț pe gunoiul vitelor, sau nu. Economul, care ține regulă și pune preț pe gunoiul animalelor de casă, îl face o grămadă regulată aproape de grajd, ca aceea să fie cât mai aproape la rînit.

Am arătat, că platforma sau grămada de gunoiu trebuie așezată într'un loc mai gropănos, ca să nu se poată scurge mustul din gunoiu prin curte sau uliță. Dacă locul nu este destul de gropănos, se poate pregăti de așa, săpîndu-se până la un metru de afund. Dacă pământul din curte este cumva năsipos sau petros, atunci acela se înlocuiește și bătucește groapa cu de cel lutos, prin care să nu poată străbate udul.

Am arătat, că gunoiul dela cai trebuie scos în toată ziua odată sau de două ori, ear' dela celelalte vite numai la două-trei zile odată; că dacă gunoiul provine dela mai multe vite, și anume: dela cai, vite cornute și porci, acela trebuie să se amestece și astfel să se pună tot rînduri în grămada de gunoiu; că grămada trebuie formată așa de mare ca să încapă tot gunoiul pe ea; că gunoiul rînit trebuie așezat cât mai în grabă pe platformă, ca să nu evaporeze amoniacul (puterea) din el; că când se rînește în grajd, să nu se țină și ușa și ferestrele deschise, căci vitele fiind espuse curentului de aer, ușor se pot răci; că de câte ori se aruncă gunoiul pe grămadă, aceasta trebuie călcată; că când vedem, că gunoiul e prea păios, atunci trebuie să-l udăm cu must, ca să nu mucezească; că grămada de gunoiu nu trebuie făcută mai înaltă de doi metri; că când sîntem pe isprăvite cu scosul gunoiului din grajd, îndesăm și călcăm bine grămada, apoi o acoperim cu niște lemne sau scânduri și astfel o lăsăm câte două-trei săptămîni ca să se dospească

în brâu, care e călăuzită de o capră neagră nevăzută. Aceasta arăta lui Iancu calea cea bună, unde e scutit de ori-ce primejdie; dar' Vasváry n'a crezut...

— Dar' dta crezi? — îl întrebă d-na Gyarmaty.

— Baremi de-ar fi crezut Vasváry, — zise Kovács.

Tradiția »cu femeia cu furca în brâu și cu capra neagră nevăzută«, încât știu eu, nu există la poporul român. Ea s'a născut și se păstrează la Ungurii din Călata (Kalótaszeg), cari au atribuit vitejia Moților și triumfele lui Iancu unei puteri supranaturale.

De aceea era vai și amar de dușmanii, cari cutezau să se prindă cu Iancu...

Silvestru Moldovan.

și putrezească, apoi ne apucăm la căratul aceluia în câmp.

Am arătat, că precum e calitatea sau felul pământului, așa trebuie să i-se pună și gunoiul. Astfel în pământurile mai lutoase, îndesate și răci se pune un gunoiu mai păios și mai puțin dobit, ca dobirea lui să se mai poată continua și în acela, ear' în cele mai năsipoase se transportează un gunoiu pe deplin dobit (putrîd), care să se poată descompune și intrupa cât mai curînd cu pământul. Am arătat, că precum e soiul pământului, mai bun sau mai rău, așa i-se pune și gunoiu mai mult sau mai puțin; că din gunoiul transportat pe agri se mistue în anul dintăiu cam pe jumătate, în anul al doilea un pătrar, ear' în al treilea restul, așa că după trei ani nu se mai poate afla nici o urmă de gunoiu în pământ.

Am arătat mai departe, că gunoiul dela vitele cornute este mai apăsos, mai rece și se putrezește mai încet, dar' ține mai mult în pământ, ca celelalte specii de gunoiu; că acela conține dela 70—80% apă și 20—30% materie uscată; că bunătatea unui gunoiu mai atîrnă și dela nutrețul, cu care se nutresc vitele; că atunci când se nutresc vitele cu iarbă sau lătură, gunoiul e tare apăsos; că bunătatea gunoiului mai atîrnă și dela vîrsta vitelor. Astfel vitele mai bătrîne dau un gunoiu mai bun ca cele tinere.

(Va urma).

Prăsierea galițelor.

Curcile. La noi curcile nu se prăsesc în măsură așa mare, cum cere și consumația internă și esportul. Economii nostri au adevărată credință, că creșterea lor ar fi împreunată cu prea multe greutăți, ceea-ce însă nu e adevărat, căci dacă cultura lor ar fi așa de anevoioasă, ea n'ar fi în floare chiar și la Tătarii din Dobrogea, cari numai buni economi nu sînt.

Curcele noastre sînt foarte frumoase și bine dezvoltate, deci nu este de lipsă să le corcim cu alte soiuri. Pentru de a le feri de degenerare (pocire) să avem numai grije, ca din când în când să capete câte un curcan nou; în cazul acesta sîngele li-se îmbogățește și prăsila nu perde din greutatea corpului. Numai curca din Mecsico în America-centrală ar fi acomodată pentru de-a îmbunătăți soiul nostru, fiind mai mare și de tot albă. Curca de bronz din America-de-nord se deosebește numai în culoare de curcile noastre și numai curcanul este mai mare ca al nostru, dară în schimb ouăle sînt de regulă mai mici.

Curca e adusă la noi din America, unde petrece și acum în codrii seculari în stare sălbatică. Rîrîndu-se codrii tot mai mult, și curcile sălbatice se împuținează din an în an. Cele dintăiu curci au fost aduse în Europa între anii 1532—1573, și domesticindu-se în curînd, s'au lăjit tot mai mult, așa că astăzi se numără între galițele noastre de frunte. Curca sălbatică este neagră în pene, ceea-ce observăm și la ale noastre, deși multe din ele sînt acum brunete, cenușii și albe. Cele negre se desvoaltă mai bine și se cresc mai ușor, nefiind așa de gingașe. În Anglia se

în curcile numai 4 ani, eară curcanul numai 2 ani spre scopuri de prăsilă. La 6 curci trebuie un curcan. Curcile clocesc de 2 ori într'un an, pentru prăsire însă se folosesc numai puii din rîndul întâiu, fiindcă cei din rîndul al doilea nu ajung nici-odată mărimea celorlalți. Clocitul e bine să fie gata în lunile Aprilie și Mai, ca așa puii să se poată bine desvolta până în toamnă.

Curca ouă de regulă tot în a doua zi și foarte arare-ori 2 zile după olaltă. Numărul ouălor variază între 12—24, ceea-ce atîrnă mult dela etatea curcii, precum și dela alte influențe. Curcile ouă bucurosi prin tufişuri și pe sub garduri în locuri ascunse, pentru aceea trebuie ținute înaintea amezii într'un loc închis, silindu-le astfel să ouă în cuibul pregătit anume.

La clocire se punem sub o curcă cel mult 15 ouă, mai multe nefiind în stare să le acopere. Ouă de găină putem pune sub curcă și mai multe. Curca cloceste ouăle sale proprii în 4 săptămâni. Lângă cuibul clocei punem apă de beut și nutremântul necesar, fiindcă curca clocitoare nu-și părăsește bucurosi cuibul și așa din lipsa de apă și nutriție ar suferi. Clocile se nu fie aproape una de alta, nici curcanii se nu se apropie de ele. Curcile sînt clocitoare foarte bune, pentru aceea se pot pune sub ele și ouă de găină, rață și fasani.

După-ce es puii din ouă, se lasă o zi sub cloacă, fiindcă în ziua primă n'au lipsă de nutriție, ci numai de căldură.

Puii de curcă sînt foarte gingași, pe lângă asta și foarte neîndemânatici, de aceea și cer o grijă mai deosebită și mai îndelungată, ca puii celorlalte galițe.

Timpul umed și îndeosebi ploaia îi poate omori, de aceea trebuie ținuti pe astfel de vreme la adăpost, ear' fiind udați, trebuie uscați la un loc mai cald.

Arșita soarelui încă nu le prieste, de aceea vara îi lăsăm să umble numai dimineața între 8—10 și după amezii între 4—7 ore. Când timpul e domol, îi putem lăsa toată ziua pe afară până-când apune soarele.

La început dăm puilor de mîncare ouă ferte tare și măruntite, pe care le amestecăm cu miez de pîne, puțină sîmîntă de cânepă, sau orz și făină de ovă, punînd totdeauna în nutremânt și ceva verdeață (sălată sau urzică sau frunze de ceapă tăiată mărunt). Eșind după cîteva zile afară la cîmp, nu este de lipsă, ca să adaugem la nutremânt și verdeață. Din praxa dobîndită la creșterea puilor de curcă am învățat, că putem folosi ca nutremânt și următoarea amestecătură: $\frac{1}{3}$ părți ouă ferte tare și măruntite, urzică, peliniță, frunze de ceapă verde toate zdrobite mărunt și $\frac{2}{3}$ părți de lapte acru. Felul acesta de mîncare li-se poate da timp de 2—3 săptămâni. În cele 2 săptămâni următoare se se amestecă în nutremântul acesta și orz curățit, care înlocuiește apoi începutul cu încetul celalalt nutremânt. Puii nu trebuie lăsați în cele 8 zile dintăiu după eșirea lor din ouă afară în liber, ci îi ținem într'un loc acoperit, aerisit și scutit de vînturi. După-ce încep a eși pe afară, să fie feriți de urzici, cari arzîndu-le capul cel pleșuv, le poate cauza și pierirea.

La început puii sînt a se nutri mai des, tot cam la 2—3 ore, mai tîrziu de 3 ori pe zi, totdeauna însă regulat la acelaș timp. Puii se desvolta mai bine decă se dedau începînd dela etatea de 2 luni să doarmă pe prăjini.

Reghianul.

Societăți de asigurare pentru vite.

(Urmare și fine).

La statutele publicate în cei doi numeri premergători sînt puține lămuriri de dat, parte fiind folosul cel mare împreunat cu întemeierea astorfel de societăți prea evident, parte fiind și lucrul relativ simplu.

Ce privește taxele, cari sînt de două feluri, se va ave în vedere la stabilirea lor numărul membrilor și al vitelor asigurate. Taxa de înscriere sau taxa fundamentală, menită a forma fondul înatacabil al societății, e bine să nu fie socotită chiar prea mică, pentru de-a pute face ori-când față nevoilor ce s'ar ivi. Taxa anuală, prevăzută în §. 5 și socotită după capul de vită asigurată, poate fi mai mică, și anume cu atît mai mică, cu cît e mai mare numărul vitelor asigurate. În privința aceasta se eseamănă mărimea contribuțiilor dela societatea de asigurare cu cea dela societatea de înmormîntare.

La constatarea sănătății vitei, ce e de a se asigura, (§ 8), zace în interesul bine înțeles al ei, ca să se procedă cu cea mai mare scrupulositate și membrii delegați în scopul acesta să fie oameni, cari într'adevăr să priceapă lucrul acesta. Aceeaș cale trebuie urmată la cele dispuse în §. 9.

Eventualitatea prevăzută în §. 11 nu poate servi ca motiv de descurajare, îndată-ce se țin în vedere cele cupruse în §. 12.

§. 13 e anume întocmit, ca urmîndu-l să se încunjure ori-ce bănuială de parțialitate.

Se întîmplă une ori, că o vită se strică cumva, fără-ca carnea ei să nu fie bună de măcelar. În cazul acesta, după-ce se obține permisiunea legală dela autoritatea comunală, vita despăgubită trece în proprietatea societății, care dispunînd să fie tăiată, o vinde membrilor sei pe lângă un preț moderat, din care să ese suma despăgubirii. Cumcă chiar fără sila, ce 'și-o impun membrii prin §. 15, vor cumpăra porția, ce se vine asupra-le nu începe îndoiială, când avem de mult obiceiul în numeroase comune românești, ca în astfel de casuri să sară întreaga obște a satului în ajutorul celui năpăstuit.

Ca actuar se va alege de regulă învățătorul, care e și trebuie să fie de altminteri secretarul general al tuturor reuniunilor satești. De aceea poate ocupa slujba aceasta și un nemembru.

La toate estimările se se iee protocol în scris, ca astfel iscălinind fiecare părerea, ce o are, să nu se poată subtrage dela responsabilitatea părerii lui.

Fiind societatea aceasta de binefocere, nu se poate aștepta dela ea, ca să fie un institut de căpătuială pentru câțiva, de aceea nici lefuri nu se vor da. Escepție se va face numai, unde nu-

mărul membrilor e foarte mare și deci și secretarul și cassarul vor ave mult de lucru.

Ca să nu ajungă cei-ce înființează astfel de societăți în belea cu legea, vor cere aprobarea statutelor dela tribunalul, de care se țin. În scopul acesta se va așterne lista membrilor în 3 esemplare, statutele (și ungurește) în 2 esemplare și protocolul de constituire.

Și acum, isbîndă la muncă!

Laptele ca nutremânt pentru albine.

Stuparii știu, că mai amenințătoare e lipsa de miere pentru albine primăvara, când albinele încep să sboare din coșurile lor, fără-ca să afle însă miera dorită pe cîmpul puțin înverzit și lipsit de podoaba florilor. Și chiar primăvara au albinele lipsă de nutremânt mult, căci e vorba de prăsila cea nouă. Un practic stupar german s'a ajutat în anii rîi de miere în modul următor: A luat faguri vechi, tari și a umplut celulele (ochii) lor cu lapte, în care a topit zahăr. Fagurii acestia 'i-a așezat costis pe o laviță în grădină la un loc potrivit, se înțelege, că pe timp frumos. Albinele s'au dedat curînd cu acest nutremânt și stuparul 'și-a scos bine albinele din primăvară.

Laptele folosit spre scopul acesta poate fi și smîntînit — căci nu e vorbă de-ale da grăsimă — numai să fie dulce. Zahărul se nu-l cruțăm, cu atît mai virtos, că acest fel de nutriție se vine cu mult mai ieftin ca dacă le-am da noi miere.

Pe stupii slabi la număr nu-i hrănim în modul acesta, ci mai bine le dăm faguri cu larve dela cei bogăți. Nici pe acestia să nu-i prea îndopăm însă cu laptele, căci se poate întîmpla, ca matca să nu aibă destule celule pentru depunerea ouălor.

Raport

despre a XI-a esposiție de vite, aranjată de Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului, la 4 Noemvrie n. 1900, în opidul Mercurea.

(Urmare).

În grupa I. (bovine) au fost espuse de tot 139 capete prin 95 proprietari, și anume:

tăurenci	vaci	juninci, și viței	junice	boi	suma capetelor
----------	------	-------------------	--------	-----	----------------

4	69	34	32	139
---	----	----	----	-----

În grupa II. (oi de prăsilă) au fost espuse 91 capete prin 15 proprietari, anume:

oi	berbeci	noatini, noatine	suma capetelor
----	---------	------------------	----------------

63	11	17	91
----	----	----	----

Cu totul, bovine și oi, au fost espuse deci 230 capete de vite, de cătră 110 esponenți.

După comune, vitele espuse se împart astfel:

Grupa I.

Comuna	tăurenci	vaci	juninci, și viței	junice	boi	suma capetelor	esponenți
Apoldul-mic	1	18	8	—	—	37	22
Mercurea	1	33	18	32	84	54	—
Apoldul-mare	1	8	—	—	9	5	—
Dobâroa	1	5	—	—	6	5	—
Ludoș	—	3	6	—	9	6	—
Poiana	—	1	2	—	3	2	—
Rod	—	1	—	—	1	1	—
Suma:	4	69	34	32	139	95	—

Grupa II.

comuna herbeci oi noatini suma capetelor, esponenti

Mercurea	3	11	14	28	2
Rod	—	11	3	14	3
Apold-mare	3	—	—	3	2
Apoldul-mic	5	41	—	46	8
Suma:	11	63	17	91	15

Juriul de premiare s'a constituit precum urmează: Președinte: Demetriu Comșa, secretar: Ioan Moța; juri: Victor Tordășianu, Dr. D. P. Barcianu, Dr. P. Șpan (Sibiiu), Tit. L. Albini (Cut), Emil Verzariu, Teodor Orlea (Sibiiu), George Muntean, Ioan Nicoară, Daniil Stroia, Nicolau Albu, (Mercurea), Ioan Lazar, Dumitru Orăștian, Ioan Beu (Apoldul-inf), Basiliu Neșea, Dumitru Ioan, Dumitru Iridon, (Apoldul-sup.), Nicolau Mihăilă (Vinerea), Alexandru Toma (Poiana), Nic. Filimon (Reciu), Ioan Oprea (Cunța), Dionisie Juga, Ioan Dobrescu, Dan Ghenie (Rod), Ioan Nedella, Onea Popa, (Dobârca), Romul Pop, Ioan Cărpinișan (Gârbova), Ioan Muntiu, par. și Ioan Muntiu fost primar, (Cărpiniș), Nicolau Troancă, Ioan Helpii (Mercurea), Valer Orbonaș (Orăștie), Nicolau Dragomir și Ioan Stănilă (Reciu).

Jurii primind lista pentru înscrierea și clasificarea fiecărei vite, au trecut în revistă toate vitele. La cea dintâi președintele Reuniunii, dl. Demetriu Comșa a ținut o mică prelegere economică arătând pe ce se poate cunoaște o vită de Pinzgau, că e curată, și pe ce că e corcită, abătută dela soțul curat. Provăzuți și având reimprespătate în memorie semnele de judecare a acestor vite, jurii au privit fiecare vită în mai deaproape, clasificându-le și durând această lucrare 3½ ore.

Fiind vitele examinate, jurii s'au retras în localul băncii române la ședință. Aici, la diferite propuneri, s'a statorit următoarea listă de premii:

Grupa I. Vaci.

- I. Carol Cabdebo Mercurea 10 cor. cedând la premii i-s'a dat lui Alexandru Toma, econ.
- II. N. Dobrota, par. Poiana 10 »
- III. G. Muntean, măc. Mercurea 10 »
- IV. Iacob Beu, prop. Apol.-inf. 6 »
- V. I. Nicoară, cant. Mercurea 6 »
- VI. I. Tănăsă, ec. Apold.-inf. 6 »
- VII. S. Fleșer, prop. Mercurea 5 »
- VIII. I. Fleacă, econ. » 5 »
- IX. D. Oltean, econ. » 3 »
- X. Bas. Necșa, par. Apold.-sup. 3 »
- XI. A. Bogdan, ec. Dobârca 3 »
- XII. Moise Troancă, ec. Ludoș 3 »

Grupa II. Tăurenci.

- I. P. Maniș, econ. Dobârca 10 cor.
- II. D. Iridon, pr. Apold.-sup. 10 cor.

Transport: 90 cor.

(Va urma).

Conscripția.

Zilele aceste a publicat oficiul statistic din Budapesta rezultatele generale ale conscripției locuitorilor, efectuită cu finea anului 1900.

Deocamdată dăm rezultatul conscripției în comitatele locuite de Români, în comparație cu datele de acum 10 ani.

In Ardeal.

	1890	1900	Sporul
Alba-inf.	193.072	209.569	16.497
Bistrița-Năs.	194.737	117.696	12.959
Brașov	86.777	92.573	5.796
Ciuc	114.110	125.068	10.958
Făgăraș	88.217	91.918	3.701
Treiscaune	130.008	135.427	5.419
Hunedoara	267.895	302.546	34.651
Târnava-mică	101.045	108.440	7.395
Cojocna	189.344	204.366	15.022
Mureș-Turda	163.648	176.360	12.712
Târnava-mare	135.312	143.321	8.009
Sibiiu	148.738	162.744	14.006
Solnoc-Dobâca	217.550	236.293	18.734
Turda-Arieș	150.564	159.766	9.202
Odorheiu	110.132	117.976	7.844
Clujul	35.855	46.936	11.081
Oșorheiu	14.212	17.321	3.109
Total	2.271.216	2.448.320	177.104

Astfel Ardealul are mai mulți locuitori ca Croația. Sporirea în procente a fost 8.76%.

In Ungaria.

Bichș.	258.386	276.998	18.612
Bihor.	478.147	525.359	47.212
Maramureș	268.281	306.031	37.750
Sabolci	244.945	286.525	41.580
Sătmăr	303.032	337.216	34.184
Sălăgiu	192.167	205.873	14.706
Ugocea	75.461	83.244	7.783
Arad	301.545	336.126	34.581
Cișnad	130.575	139.242	8.667
Caraș-Severin	407.635	438.720	31.085
Timiș	375.296	394.903	19.607
Torontal	570.802	586.505	15.703

SFATURI.

Depărtarea de »mitesser« (coși negri în piele). Seara și dimineața se freacă locul unde sunt »mitesser« cu apă caldă și săpun marmor (Marmorseife, Márványszappan, din apotecă) până se simte un fel de arsură, când urmează apoi răcorirea cu apă rece. După scurt timp coșii (mitesser) se înmoaie și prin apăsarea într-o două degete se pot scoate. După aceea se se folosească la spălat săpun de borax și pielea se se usuca bine cu un ștergar mai aspru.

Contra ruperii părului și despicării. De multe ori esperiăm, că părul începe a se despică, sau se face nodurile și se rupe. Ca să împedecăm această boală stricăcioasă părului purcedem așa: spălăm părul în două zile cu săpun creolin 10 procente, a treia zi îl ungem bine cu ulei proaspăt de olive (unt de lemn). Cura aceasta se urmează strict cel puțin o lună de zile și vom avea rezultat îmbucurător.

Pentru cei-ce pătinesc de reumatism (boală de oase, ce vine din receală) se recomandă învălirea părților atacate, peste noapte mai ales, în lână nespălată sau facerea unor băi, în cari se ferb mușinoaie de furnici mari de pădure cu pământ cu tot, sau espunerea părților atacate împunsăturilor de albine sau umblarea prin urzici, sau fierberea rădăcinilor de pătrunjel în lapte și amestecarea acelor cu făină de in, până-când se face ca mămăliga, cu care apoi ne legăm părțile atacate, sau scăldându-ne în ape calde de pucioasă sau expunând părțile atacate de reumatism aburilor de pucioasă, cari es în unele locuri din pământ ș. a.

Știri economice.

Pagubele cauzate de gerul din iarna aceasta nu sunt mici, după rapoartele sosite la ministrul de agricultură. În deosebire au suferit pomii mai tineri. Mai multă stricăciune a pricinuit gerul aspru din 21 Ianuarie. În Transilvania au degerat aproape toți persecii și cireșii cei tineri. Tot așa de nefavorabile sunt știrile din Bănat. Pentru a înlocui încâtva aceste pagube, ministrul a împărțit între 8000 învățători și preoți peste 210 mii altoi și 2 milioane pomișori.

Programul examenului teoretic public ce se va țină la economia de model comitatensă (Sibiiu, piața tirgului de vite nr. 10) în 19 Aprilie 1901 st. n. la 1 oră după amiază: 1. Limba maghiară. — 2. Aritmetica și geometria. — 3. Fisica. — 4. Științele elementare din economia de câmp. — 5. Științele speciale din cultura plantelor. — 6. Pomologia. — 7. Științele speciale din cultura și igiena de vite. Cărțile de economie purtate de elevi caietele lor etc. se supun spre vedere publică. Sibiiu, în 16 Martie 1901. Președintele comisiei economice a comitatului Sibiiu. Pentru vicecomitele: Stroia, protonotar.

Nouă mină de cărbuni în comitatul Hunedoarei s'a descoperit pe teritoriul comunei Baia-de-Criș. Societatea, care a făcut sondagiile, a hotărât să se constituie pe acții, dând însăși 700.000 cor.; ear' restul de alte 700.000 cor. voină a-l aduna pe cale de subscripție. Pe an sperează să scoată deocamdată 1 milion măji metrice de cărbuni, cari sunt de o calitate escelentă.

Statistică culturilor economice din România pe 1900. După evaluările făcute de serviciul statistice generale, în anul 1900 au fost în România o întindere de 148.214 hectare cultivate cu vii, dintre cari 137.133 hectare cu vii lucrătoare supuse la taxa de 4 lei de hectar după rol.

Producțiunea totală a fost de hectolitri 3.541.700, cu o mijlocie de 239 la hectar, reprezentând o valoare de 32.194.100 lei.

Intinderea livezilor de pruni în anul 1900 a fost de 74.671 hectare, din cari 68.442 hectare taxate cu 10 lei.

Livezile de pruni au dat o producțiune totală de 3.703.099 hectolitri în valoare de 13.064.400 lei.

Pentru Săcui. Pentru țesături de in se zidește încă în anul acesta o fabrică în Székely-Udvarhely. Materialul îl vor da țărani din Oláhfalu, cari au înștiințat, că vor cultiva 200 jugere cu in. Dar' pentru ajutorarea Românilor ce face guvernul?

Meseriașii din București. Din statistica ce se întocmește la ministerul de domenii asupra meseriașilor, rezultă că în București se găsesc: 2752 cismari, 2488 mecanici și ferari, 1052 croitori, 766 birjari, 742 lăcătuși, 738 lăutari, 857 măcelari, 549 barbieri, 301 florari, 271 blănari, 282 ciasornicari și bijutieri, 236 rotari, 167 tăbăcari, 106 pălărieri, 121 modiste, 150 cofetari, 81 căldărari.

CRONICĂ.

Chirotoniri. Înalt Preasfinția Sa dl. Metropolit Meșianu, a promovat la treapta de presbiter azi dimineață, pe diaconul *Ioachim Ivan*, ales paroh în Bărăști (tractul Iliei) și pe clericul absolut *Nicolau Palade*, ales paroh în Câmpeni la treapta de diacon. Acesta din urmă va fi chirotonit azi Duminică, întru presbiter.

O vrednică asociațiune. Una dintre cele mai vechi și mai harnice societăți românești este »Asociațiunea pentru spriginirea meseriașilor români din Brașov«. Aceasta se poate vedea și din raportul despre activitatea asociațiunii citit în adunarea generală din 4/17 Martie a. c. Estragem din acest raport următoarele date: Asociațiunea a avut în anul trecut 118 membri, dintre cari 90 fondatori, 10 ordinari, 2 protegiatori și 6 onorari. Între membrii ei sunt cei mai distinși fruntași români din Brașov.

În decursul acestui an asociațiunea a plasat la diferite meserii 75 ucenici, așa, că azi numărul tuturor ucenicilor români în Brașov este de 357.

Cei 75 ucenici din anul acesta au fost plasați după felul meseriilor ce au îmbrățișat în modul următor: cojocari 2, zidari 11, pantofari 12, cismari 2, fauri 2, măcelari 4, măsari 5, friseri 1, lăcățari 6, tipografi 3, croitori 8, grădinari-florari 1, comercianți 6, văpsitori și ștrefari 5, cârnățari 5, lemnari 1, franzelari și pitari 2, la facerea de instrumente musicale 2, trifterari 1, suma de 75 ucenici la 19 branșe.

Dintre ucenici s'au declarat calte 92 inși, și anume: pantofari 12, cismari 3, cojocari 6, văpsitori și ștrefari 8, croitori 8, mecanici și lăcățari 11, măsari 5, lemnari 6, constructori și zidari 17, fauri 5, tinichigii 1, comercianți 2, legători de cărți 2, tipografi 3, măcelari 2, cofetari 1, cu totul 92 inși la 16 branșe.

Comitetul s'a îngrijit a ține în ucenici pururea treaz și cald și în același timp de a desvolta sentimentul religios-moral și național.

Spre scopul acesta în toate Duminicile dela 2—4 ore d. a. s'au întrunit ucenicii în localul asociațiunii, unde li-s'au dat povești practice de diferit cuprins.

În același timp în fiecare săptămână s'a ținut cu ei catechisatie, și anume: cu cei dela școala orășenească de meserii prin directorul școlii primare de fetețe domnul I. Aron; cu cei dela școalele de meserii ale statului prin domnul Iosif Maximilian, paroh în Brașovul-vechiu și în timpul din urmă și prin dl. redactor Traian H. Pop pentru elevii români gr.-cat.

S'au dat următoarele ajutoare, stipendii și spese pentru haine și încălțăminte:

Pentru 2 măiestri ajutoare 100 cor. Pentru 41 ucenici stipendii 1431 cor. 79 bani. Pentru 119 ucenici haine și încălțăminte 883 cor. 62 bani. Taxe școlare 480 coroane. Ajutoare de drum 36 cor. 60 bani. Pentru spălat 97 cor. În total 2929 cor. 01 ban.

Amintim, că în fruntea acestei asociațiuni se află astăzi dl. profesor I. Socaciu, dl. contabil Ilie Savu și dl. învățător I. Dariu.

Monumentul lui Candrea. Ziarul din București li-se scrie din Milano, că în atelierul distinsului sculptor C. Balăcescu, se lucrează cu multă sîrguință la monumentul regretatului naționalist și profesor George Candrea. Bustul e deja pus la turnă-

torie, ear pedestalul va fi gata în cel mult două-trei săptămâni. Se știe că acest frumos monument românesc se va desvîli în Gratz, în ziua de St. George.

„Foaia Pedagogică“. Spiritele învățătorilor — a celor harnici, bine înțelese — sînt încă tot agitate din cauza încetării »Foi Pedagogice« din Sibiu. Am primit din nou apeluri în privința aceasta dela cunoștii învățători d-nii G. Maican din Tîcușul-român și Ioan Tîniș din Neț, cari cu multă căldură se îndreaptă către colegii lor din toate ținuturile române ale Ardealului, Bănățului și Ungariei, ca să facă tot posibilul pentru îndreptarea unei stări de lucruri așa de rușinatoare pentru noi. O frumoasă impresiune va face și de îndemn spre o și mai stăruitoare lucrare în direcția aceasta va servi frumoasa știre, ce ni-o comunică domnii Pomiliu Constantin, Nicolae Vlad-Stezar și Eugeniu Crăciun, prepar. curs II în Sibiu, că majoritatea elevilor din cursul al II-lea dela seminarul pedagogic din Sibiu se deobligă a abona fiecare, la studiu fiind încă, »Foaia Pedagogică«, când ar reapărea. Totul atîrnă în privința aceasta dela învățători și autoritățile bis.-școl.

Serbare militară la Arad. Sâmbătă, 23 Martie n., s'au împlinit 42 de ani dela frumoasa biruință ce a dobândit armata noastră la Mortara și Novara în Italia. Din prilejul acesta a fost mare paradă la Arad, unde după serviciul divin li-s'a vorbit feciorilor despre însemnătatea zilei. Vorbirea românească a ținut-o dl. căpitan Burdea, care cu măiestria-i cunoscută a pus la inimă feciorilor să urmeze exemplul părinților lor în dragostea pentru Împărat și țeară. După amiază s'au aranjat petreceri, la cari au escelat voinicii noștri cu »Călușerul«, jucat spre admirarea întregului public, compus din oficeri și civili.

Alegere de notar. Din cele două rapoarte despre alegerea de notar din Dorgoși (cu Ususău și Petirși) comunicăm următoarele: Candidați au fost 7, doi Români, 1/2 Român și 4 străini. Candidatul adevărat al poporului a fost dl. David Dabici, al Jidovilor dl. Irimie Dan, ear' al egarului cămăresc dl. Panaiot Săndor. Toate voturile s'au împărțit între acești trei candidați, așa că a trebuit să se facă o a doua votare între domnii David Dabici și Irimie Dan. Cu acest prilej stringându-și Românii rîndurile, a reușit cu mare majoritate candidatul poporului, dl. D. Dabici.

Copil înecat. Din Ponorel ni-se scrie: Mergînd un țăran cu copilul seu la biserică, avea să treacă pe o punte pusă peste rîu. Puntea era îngustă, și copilul căzu în apă. Bietul tată sări să-l scape, dar' nu putu pătrunde în apă. În acest moment subscrisul vîzînd pe tata nenorocitului umblînd pe marginea rîului și în dreptul lui în valuri ceva semne de om din fereastra casei mele la o depărtare de 30 pași, socotind vre-o primejdie am zis către oamenii, ce așteptau în casa mea venirea preotului la biserică, ca să sară în ajutor. Am alergat numai decît vre-o 20 inși către apă. Harnicii oameni ajungînd în fuga mare prin zăpada de 1/2 metru la rîu, și-au făcut prin mâni lanț dela unul la altul, intrînd afund în alvia rîului. dar' toate au fost înzădar, fiind apa mare și tulbure. La 1/4 chm. dela punte tot prin astfel de lanțuri și mai căpătînd și o rudă lungă cu cârlig abia l-au putut scoate. Ioan Galdeu.

Omor. În Măndruloș, comitatul Aradului, au ucis pe primarul Dumitru Ștefănuț cu cuțitele niște necunoscuți. Cercetarea decurge.

Regina și legea. Regina Belgiei călcase în una din zilele trecute pe un biet muncitor bătrîn. Dus în spital, omul a murit. Regina s'a grăbit să dea familiei rămase după mortul 40 mii de coroane. Ei, dar' în Belgia legea nu se mulțumește cu atât și acum de curînd regina a primit încunoștințare, că procurorul a pornit cercetare nu numai contra vizitului ei, ci și contra ei.

Timpul. Începînd cu 22 Martie s'a deslănțuit asupra Europei o nouă iarnă împreunată cu mari furtuni. Zăpezile cele mari au întrerupt comunicațiunea pe liniile ferate din Germania, Carpații noștri s'au înălbit, Murășul și alte riuri umflate de apă au început să se reverse. Multă pagubă au cauzat prin orașele mari, ca Viena și Budapesta, viforul din 23 n. l. c., descoperind case, rupînd fire de telegraf și telefon, trîntind oameni ș. a. Furtunile acestea au fost de altmîntrelea prorocite de Falb.

Armata noastră după naționalități. În armata austro-ungară servesc 48.000 Români, 227.000 Germani, 174.000 Cehi (Bemi), 120.000 Maghiari, 76.000 Poloni (Leși), 75.000 Ruteni, 75.000 Sârbi și Croați, 28.000 Slovaci și 14.000 Italieni, cu totul 837.000.

Copiii și focul. În Boghioslău (Bihor) jucându-se niște copii cu lem-nușe (cătrănițe) au aprins niște case și edificii economice. Că focul nu s'a lăsat prea tare, e de-a se mulțumi locuitorilor cari și-au pus toate puterile, ca să-l stingă. Unul dintre ei a fost rănit de moarte de bărnele aprinse.

Un cadavru aprins. În Beliu (Bihor) murise nevasta plugarului Florea Șerban. După-ce puse cadavrul pe o saltea de paie și împrejurul lui câteva luminări aprinse, se duse după sicriu. Cei trei copii mici ai lui, cari se jucau prin casă aprinseră din negrijă paieile, așa că bietul om află la reîntoarcere pe moarta în flacări. Iute stîfîse focul, care nu mai pricinui altă pagubă.

Făclie vie. Tînăra nevastă Ana Frețun din Cidanoveț lîngă Orșova, sculîndu-se deunăzi de dimineață aprinse lampa și se apucă de lucru lîngă masă. Lampa explodă și petroleul aprins îi acoperi tot trupul. Între chinurile cele mai grozave își dete sufletul.

Și mama și fata. În Brestovăț (Bănat) un țăran rămase văduv în cea mai frumoasă vîrstă a vieții. Se îndrăgostii însă curînd cu o văduvă frumoasă de 36 ani, care avea o fată de 18 ani. Inima văduvei așa era de plină de dragoste, încît și fată de fata ei numai de Dușanul ei — așa-l chema pe văduv — vorbira. Urmarea a fost, că și fata se înamoră de el, ceea-ce îi spuse lui Dușan. Acesta la rîndul seu încă crezî, că fata o să-i îndulcească mai bine viața ca mamă-sa și într-o bună zi trimise văduvei înapoi inelul de logodnă, cerînd totodată și mîna fetei. Mama atîta s'a infuriat, încît își otrăvi fata și se otrăvi și pe sine. Pe masă aflară o fiđulă, pe care era scris: »Cui nu i-am plăcut eu, nu-i dau nici fata«.

Studentii universitari din Rusia întreagă pregătesc un memorandum, care pe lîngă 6000 de studenți va fi scris și de un număr însemnat de profesori și de alți prieteni ai școlii. Memorandumul va fi înaintat în zilele acestea Țarului *Nicolae II.* în mod privat, căci în mod oficial nu este permis. Nu sînt însă mari speranțe, că memorandumul va avea rezultatul dorit, cel puțin înroșile în masă ale studențimii și oerbicii cunoscută a Țarului nu ne îndreptățesc a nutri bune speranțe.

Promotivne. Domnul Ilie Ganea anunță *promotivne* sa la gradul de doctor în științele medicinei universale, ce a avut loc Mercuri, în 27 Martie n., la 12 ore, în sala festivă a universității din Viena. Felicitările noastre!

† Ioan Necşa, paroh-capelan în Bungard, a răposat în vîrstă de 50 ani, în al optulea an al preoției sale. În-mormîntarea a fost în 15 Martie v., la 2 ore p. m.

Concedierea soldaților. Reunirea economică din Transilvania a adresat parlamentului o rugare pentru concedierea soldaților pe timpul secerii și reducerea serviciului militar la doi ani pentru toți aceia, cari au absolvat cursul de agricultură.

Ideea concedierii soldaților pe timpul, când pe deoparte exercițiul militar din cauza căldurii, este foarte anevoios, iar pe de altă parte lucrul câmpului reclamă tot mai multe puteri de muncă, e cât se poate de salutară și în interesul țării întregi. În Franția, Germania și Italia deja de mult se vorbește asupra aplicării acestei idei.

Ar fi un lucru foarte îmbucurător, dacă la loc competent rugarea reuniunii economice transilvănene ar primi o soluțiune favorabilă.

Isprăvurile Bulgarilor „Politische Correspondenz” primește din Salonic știrea, că din desbaterile procesului Bulgarilor rezultă, că 21 bande bulgare trebuiau să năvălească în Macedonia în cursul lunii Martie.

La instrucție, acuzatul Michailov declarase că a fost trimis în Macedonia de Sarafoff, pe care l-a cunoscut în tipografia ziarului „Reformax”.

La audiență, dînsul a tăgăduit aceasta, zicînd că poliția l-a constrîns prin violență să facă această declarațiune. Poliția desminte afirmarea că a torturat pe arestați.

„P. C.” primește vestea, că la Monastir, Demihisar, Krusova, Perlage, Florina, Ochrida, Bastoria și în alte localități, au fost arestați mulți învățători, preoți și notabili bulgari. Mai mulți din ei au fugit. Perchisițiunile au dat prea puține rezultate.

Mulți dintre arestați au fost puși în libertate.

Niște briganzi bulgari au ucis la Koek ki patru Musulmani ale căror cadavre le-au ars în urmă. Briganzii au fost arestați și și-au mărturisit crima.

Tunuri nouă. Din Viena sosește știrea, că introducerea nouelor tunuri în armata comună este hotărîtă. S'a luat în vedere procurarea de 2000 tunuri model Erhardt, Düsseldorf. Ele vor costa 140 milioane coroane, ce se vor plăti în timp de 4 ani, așa că delegațiunile se voteze 4 rate anuale de 35 milioane.

Anticrist, — o istorie adevărată. Ni se scrie din Valea Jiului: Tot am auzit din bătrîni vorbindu-se cumcă se va naște „Anticrist” și acela va umbla în lume și printre popoarele creștine, pentru a le separa și a le întoarce la păgânism și iudaism, și eată că ici-colea se și văd semne de acelea.

Golia Terentius, vigil financiar de religiunea gr.-or., servind aici în Lupeni s'a amoresat într-o fată de Jidov, tot de aici, dar părinții fetei numai cu acea condițiune s'au învoit a-i da fiica de soție, dacă respectivul își va lăsa legea, și va trece la legea jidovească, ceea ce respectivul a și făcut o cu toată voia, ducîndu-se la Petroșeni la preotul gr.-or. și abdicînd de religie.

După aceea s'a dus la rabinul tot de acolo, care după-ace a făcut formele, tăindu-l împrejur, l-a botezat punîndu-i alduitul nume de „Abraham” și i-a dat carte nouă de botez cu care s'a și fidiat la matriculantul din Lupeni fără nici o pedecă ori să mai întrebă de părinții lui cari l-au crescut mare și l-au scutit de foc, de foame etc.

În 5 Martie a fost cununia, la care au luat parte toți Jidanii din Lupeni și jur, mari bucuroși că au putut răpi un suflet de creștin. Oare ce va zice mama care l-a lăptat? și ce se va alege de sufletul lui? aceea nu ni-e dată nouă să știm, numai Domnul cel ceresc știe; eu numai atîta zic, că o broască nu face tîu, și o rîndunică nu face vară.

Jianul.

Pentru rezerviștii militari. Ministrul comun de războiu a dat o ordinațiune, că de aci înainte rezerviștii s'și poată face deprinderile de arme și serviciul în manevrele militare la acele corpuri de armată, pe al căror teritor locuiesc ei. Rezerviștii absenți din cercurile militare de întregire sau aceia, cari nu au acolo locuință stabilă, sînt de aci înainte din oficiu transpuși la corpul de armată, unde petrec. Despre acel rezervist se zice, că n'are locuință stabilă, care cel puțin doi ani locuiește în afară de cercul de întregire. Transpușii în anul acesta se fac la 31 Decembrie și de aci înainte totdeauna la 1 Octomvrie. Astfel rezerviștii vor fi scutiți de aci înainte să facă eventual pentru un serviciu de arme de 14 zile câte o călătorie îndelungată de câteva zile pentru a ajunge în stațiunea vechiului regiment.

Statuă lui Mileti. Poporul sîrb din Neoplanta a ținut săptămîna trecută o mare adunare, în care s'a hotărît ridicarea unei statue în memoria marelui naționalist Svetozar Mileti. S'a ales o comisie de 12 inși, care să esopereze dela guvern permisiunea unei colecte naționale.

Alegere de deputat sinodal. Duminică s'a făcut scrutinul pentru alegerea unui deputat mirean în cercul electoral al IX-lea Turda, devenit vacant prin intrarea în cler a dlui Dr. Ioan Stroiă. Actul scrutiniului a fost condus de comisarul consistorial dl Pantaleon Lucaș. Ales a fost referentul consistorial dl Dr. Nicolau Olariu.

La școala de cadeți de inf. c. și r. din Sibiu se primesc cu începutul anului școlar 1901/2 vre-o 40 de aspiranți pentru cursul prim. Cei-ce aspiră a fi primiți trebuie să dovedească că sînt: 1. cetățeni ungari resp. austriaci; 2. că sînt trupește sănătoși și apti pentru creșterea militară; 3. că au absolvat patru clase la o școală medie; 4. că au purtare morală îndestulătoare; 5. că au împlinit 14 ani, dar n'au trecut peste 17 ani; 6. că vor pute plăti la timpul recerut taxele școlare; 7. că pot să și procure și să țină din propriile lor mijloace anumite obiecte de stafagiu. Condițiile de primire cuprinse în broșură se pot căpăta pentru 40 bani plus porto postal dela școala de cadeți din Sibiu. Cererile de primire sînt a se adresa comandai școlii de cadeți până la cel mult 15 August, dar la nici un caz înainte de primirea atestatului școlar dela finea anului școlar 1900/1901.

O nouă carte de contabilitate. A eșit de sub tipar broșura „Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă”, de I. C. Panțu, profesor la școala comercială superioară din Brașov. Cartea aceasta, scrisă într'un limbaj cât se poate mai ușor, este menită a lăți cunoștințele de contabilitate la poporul nostru. Purcînd din mici

exemple practice autorul stabilește regulile de lipsă și principiile contabilității, făcînd un curs complet al acestei științe, astfel că ori-cine are interes se poate iniția cu ușurință în contabilitate. Recomandăm această carte cu deosebire învățătorilor, preoților, comercianților, precum și tuturor, cari stau în legătură cu băncile noastre. Cartea se estinde pe 14 coale de tip. 8° mare I—VIII+213 pag. Prețul este 2 cor. + porto postal 20 bani. Se poate procura dela librăria archidiecezană din Sibiu, dela tipografia A. Murășianu, librăria N. I. Ciureu în Brașov și dela librăria seminarului gr.-cat. din Blaj.

Concursuri bisericești și școlare. Diecesa gr.-or. Arad. Postul inv. din Aldești, ppresb. Butenilor (N. Butyin). Emol. 424 cor., 7 șinice grâu, 3 șinice cucuruz, 6 st. lemne, script 10 cor., confer. 16 cor., dela înmorm. 2 resp. 1 cor. Se cere declarațiune, de când își formează drept la cvinevenal și prezentarea în comună. Terminul 24 Aprilie n. — Parochia din Păncota, ppresb. Șiriei. Alesul a obligat a catechisa cu învățăceii meseriași Dumineca. Terminul 30 Aprilie n. — Parochia din Parța, ppresb. Timișorii. Terminul 24 Aprilie n.

Archid. gr.-or. Sibiu. Parochia cl. III. din Dânc, ppresb. Ungurașului (Fizeș-Sân-Petru). Terminul 28 Aprilie n. a. c.

Știri mărunte. Consilierul de finanțe Gubics György, care în curs de 10 ani iscălea pensioniști morți pe chitanțe și scotea el banii (aproape 200 mii de coroane) a fost condamnat și de cătră Curie la 8 ani temniță. El e de 73 ani. — Baronul Fiath Miklós, deputat și fost fișpan a șters-o la America. Acolo crede să facă parale, cu cari să-și plătească datorile.

Tuturor le este cunoscut, că semințele de economie și de grădini ale lui Mauthner produc de trei-ori mai mult ca alte semințe. Escelente sînt îndeosebi semințele de napi împregnate cu marca firmei „Sternmark” și sînt a se deosebi de alte contrafacute. Se pot cumpăra dela firma Mauthner în Budapesta.

Deslegarea ghîciturii din nr. 9.

Ca să poată lua 100 capete viței, purcei și rațe cu 100 fl., va trebui să cumpere

1 vițel cu 10 fl.
9 purcei cu 45 „
90 rațe cu 45 „
100 capete cu 100 fl.

Aceasta e deslegarea cea mai simplă, au deslegat-o însă unii și altfel, dar tot bine.

Deslegări bune am primit până la încheierea „Foi” dela următorii abonenți: I. Ilie, Resița; S. Olar, Cuptoare; V. V. Popa, inv. Ghijaș-de-sus; Iuliu Muntean, Oiejdia; S. Sporea, Sasca-montană; Al. Mărginean, învățător Doștat; N. Moise, Buziaș; I. Domnariu, Ludoș-mare; P. Trailovici, Mehadian; V. Ploscariu, M. Frata; N. Cămpian, Dalboș; I. Buia, Ciudanoveș; N. Voicău, G. Nistor, și T. Voicău din Pustiniș; G. Ursu, B. Comloș; I. Furdui, Sohodol; I. Craioveanu, Comloșul-mare; P. Gheju, Târnova; I. Nicolovici, Prigor; Pau Bontea, Mercina; Domnica Crișanescu, Tîrgoviște; I. Cercega, Tîrnova; Vlada Gain, Cnez; I. Dobrota, Conița (Herțegovina); N. Șufană, Poiana-Sib.; Leonțina Pop, Lopadea-română; I. P. Mărginean, Cergăul-mare; G. Șuteică, Veneția-de-sus; M. Blajita; Resița; I. Roșca, Mercina; B. Cotinghiu, Cristian-Brașov; V. Nemeș, Cojocna; V. Iliciu, Buziaș; T. Serboran, Toraoul-mare; Tit Vasilovici, învățător, Voitinel (Bucovina); P. Lazar, învățător H. Brad; I. Vlad, Cri-

halma; N. Popeneciu, Veneția-infer.; N. Ranoi, Bozovici; I. Cărpinișan, Gărbova; V. Citean, învățător, Moigrad; Joil Vlaic, Unguraș; abonent nr. 559 Anina; V. Rusu, preot Țăgșor; Necun, Teiuș; M. Ungurean, Chinez; G. Andron, învățător, Ugra; M. Pascu, învățător, Reghinul-său.; G. Muntean, Vrani; G. Potocean, Dognecea; D. Maran, Cornăreva; N. Vulcan, abon. 5520, G. Simion, Poiana-Sib.; Z. Andreiu, Alibunar; I. Pop, Oenița; I. Butta, învățător și I. Curta, Rodeș; N. Degan, învățător Petroman; S. Contrea, B.-Comloș; V. Platon, învățător Crăciunel; I. Limbean, Vințu-de-jos; Lucreția Pop, Miluan; St. Savulescu, Pustiniș; Traian Cibean, student, Brad; P. Lup, Beriu (a deslegat o în mai multe feluri); Cat. Rachiciu, Reșița; Livia Demian, Vrani; G. Nestor, Berliște; G. Retean, Hegen; S. Borgovan, Proștea; I. Boidocan, Boița; M. Ungur, inv., Aiud; C. Balos, Toracul-mic; M. Muntiu, Sebeșul-săsesc; N. Marcoane, Egref; N. Bumbea, Orlat; I. Tinig, inv., Neț; G. Lucuța, I. Vonica, Poiana-Sibiului; C. Russu, Șeitin; S. Dutcu, Proștea; P. Bugariu, R.-Checia; I. Boieriu, Vad; I. Soreacu, Săliște; A. Câmpu, Proștea; G. Burlea, inv., Șercăița; G. M. Pop, Comana-inf.; Șerb Jian, Reșinari; P. Presecan, Zlatna; Tr. Surdan, Pustiniș; S. Vințan, student, Brad; V. Pop, Cluj; N. Fodor, st., Năsăud; P. Govodan, Sărafalva; I. Moldovan, Cornești; Andronic, Cisteiu; G. Sarca, Agihreș; Elena Bota, Bistrița; Floarea Granciu, Năsăud; N. Presia, Benic; O. Lupan, Abrud; M. Marele, Sâncel; I. Frențiu, Lugoj; I. Butaș, Bogata; G. Holom, Radnot; T. Martin, Toracul-mic; P. Panga, Zgribești; Toma Neagoe, Sita-Buzău; I. Roșureț și P. Sopan, Fofeldea; T. Magda, T. Stănescu, Drâmbar; N. Filimon, Reciu; I. Muntean, inv., Daneș.

La sortire s'a tras numele domnului T. Vasilevici, învăț., Voitinel (Bucovina), căruia i-s'a trimis cartea „Homo sum”.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul I. Dan, silv. Frumoasele d-tale idei îți fac cinste. De-ar fi cât de mulți pătrunși de ele. — Am dispus.

Ponorel. Oamenii pricepuți și-au făcut deja judecata despre școala de acolo, deci pentru-ce să mai lungim cearta? Dacă vor fi toți cu așa rivă pentru școală, de sigur veți împedea d-voastră de acolo pe viitor, ca să se mai întemple așa ceva cu școala.

Dlul Petru G. Comunică-ne altmintrelea lucrul și apoi vom vedea.

Reșinăreanul. În numărul viitor.

Dlul Basil Popa, Tritul-de-jos. Balada nu e întreagă.

Dlul Vichentie Goleț, Moșnița. Se vede, că nu ai Biblia, căci acolo afli răspuns în cartea I. a lui Moiaș.

Dlul Iul. Ar., Moldova-nouă. Foia merge de aici regulat, vina e la posta de acolo.

Dlul Fil. Cosma, inv. Atîrnă dela mărimea altoilor. Dacă trunchiul e subțirel, trebuie retezat, ca să se îngroașe; dacă are trunchiul bine dezvoltat până la înălțimea recerută, te apuci de croirea coroanei. — Dacă nu ești începător în stupărit, îți cumperi un roi și-l așezi d-ta într-o coșniță de Dzierzon. Altmintrelea capeți stup gras, cu regină tină, care-ți dă până-n Iunie 2 roi, dela dl Romul Simu, inv. pens., la „Asociațiunea” din Sibiu, Mühlgasse, cu 10 fl. Adresează-te și la dl Aug. Degan, inv., Vefel, p. u. Branșca, comit. Hunedoarei.

M. M. Adresează-te la „Tipografia diecesană”, Caransebeș, unde a fost... Cartea pădurăritului.

Dlor Grigore Căltun și I. Floaș. Taxele, ce se pot lua, sînt statorite de comitetul comunal. Dacă ia peste tariful statorit, faceți arătare la prețură.

Continuăm în numărul viitor, din cauza lipsei de spațiu.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Am onoarea a oferi P. T. public cele mai bune și mai ieftine cumpene de balansare, de sistem decimalic și cântare, precum și diferite unelte, îndeosebi cuțitase de gîlău de mașini, cuți pentru măcelari și unelte de oțel pentru pantofari ș. a.

Mai departe produc escelente

cumpene de vite și de alte poveri

cu poduri în ori-ce mărime.

Monopolul acestor cumpene

Îl-am predat prin contract reuniunii cercuale de agricultură din Sibiu și rog pe stimații domni să binevoiască a se adresa de-adreptul acelei reuniuni, care oferă un rabat comunelor și reuniunilor comunale de agricultură.

Reparaturi și schimbări la cumpene se execută prompt și ieftin.

Scrisori de recunoștință și certificate sînt la dispoziția onorabilului public.

Lista prețurilor se trimite gratis și franco.

[24] 1—5

Victor Hess, Sibiu.

Pravurile Korneuburg ale lui Kwizda

pentru nutrirea vitelor.

[33] 13—15

Mijloace dietetice pentru oal, vite oornute și ol.

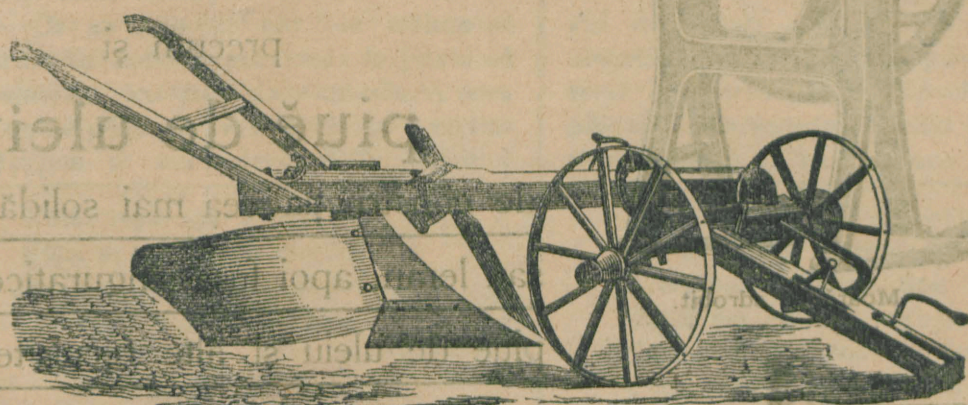
De 50 ani deja întrebuințat în cele mai multe economii de vite la lipsa poftelor de mîncare, la digestiune rea, la îmbunătățirea și sporirea laptelui. Prețul: 1/2 cutie cor. 1.40, 1/2 cutie 70 bani. Veritabilă numai cu marca de mai sus, de vînzare în toate farmaciile și drogueriile.

Deposit principal la:

Francisc Ioan Kwizda,

furnizor de curte ces, și r. austro-ungar, ger. român și princ. bulgar.

Farmacie în Korneuburg lângă Viena.

Andrei Török,

fabrică de mașini agricole și institut de instalațiuni de mori; reprezentanță generală a fabricii de motori cu gaz Langen & Wolf din Viena,

Sibiu — Poarta-Cisnădiei,

recomandă pentru sezonul de primăvară cele mai apreciate și pretutindenea recunoscute pluguri de întors, pluguri cu o față, pluguri „universal” (sistem Sach), mai departe mașini de semănat pentru cucuruz și napi, pluguri de săpat, pluguri de mîna ordinare, grape de fer ș. a., ș. a.

Toate cele de calitate cea mai bună și cu garanție se vînd cu prețurile cele mai ieftine pe lângă condițiunile cele mai avantajoase de plată.

[11] 4—

Cataloge ilustrate gratis și franco.

Se caută

un băiat, ca învățăcel de pânzar, în Seliște, lângă Sibiu.

A se adresa la

Ioan Hurdu,

[23] 1—2

în Seliște.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia“,
soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“,
cuprinzând

unele date dela întemeierea ei până la
31 Decembrie 1899

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Prețul I cor. 20 bani, cu poște postal I cor. 40 bani.

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin,
în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat
pentru 30 bani.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni.

Vinul „Gschwindt“,

vin destilat, curat și veritabil
cognac de Nagy-Körös, cel mai
bun product al țării; se poate
căpeta la

Iosif Fabritius

[22] 2—3

în Sebeșul-săsesc

Un vier

de prăsilă, vizitat de comisiunea
de comitat, se află de vânzare la

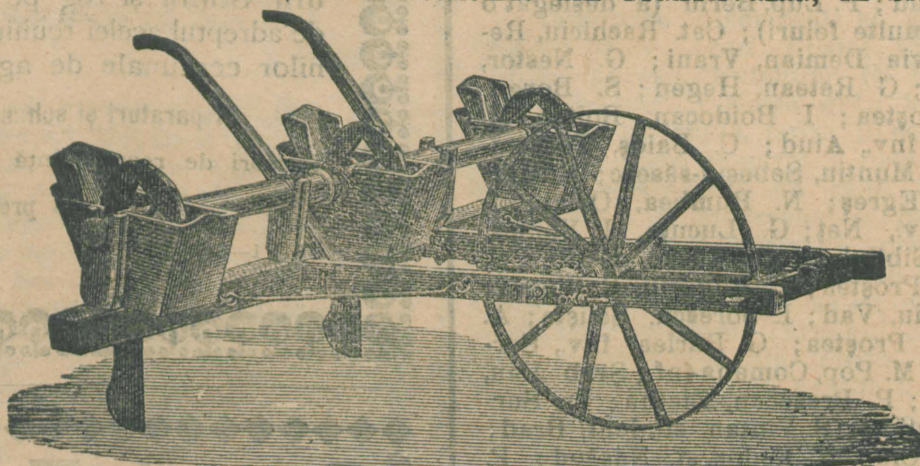
Ilie Boican,

[25] 1—1

Bungard 70.

Andrei Rieger,

prima fabrică de mașini de economie din Transilvania, în Sibiu.

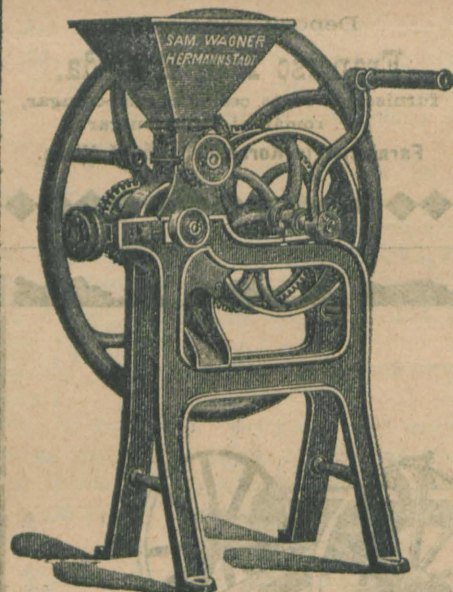
Pentru sămănatul de primăvară recomand P. T. economilor:

Mașini de sămănat

pentru grâu, bune și ieftine, precum și mașini de sămănat pentru
encuruz și napi, pluguri de săpat bune și întocmite de mine pentru
împrejurările noastre. Mai departe pluguri de întors (patent Rieger), grape
de câmp pentru mușchiu ș. a.

[19] 4—4

Cataloage ilustrate se trimit gratis.

Moară de zdrobit.

Cele mai bune și mai escelente mori de zdrobit

simburi de bostani, in, mac, etc.

precum și

[20, 4—6

piușe de ulei

de construcția cea mai solidă din fer
sau lemn, apoi fuse singurate pentru
piușe de ulei și alte recuise pentru
producerea de ulei de masă liferează
cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă
cele mai avantajoase condițiuni de plată

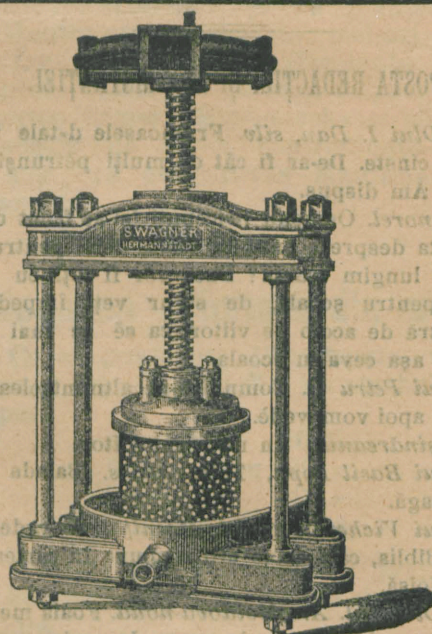
Sam. Wagner,

prima turnătorie de fer, Sibiu,

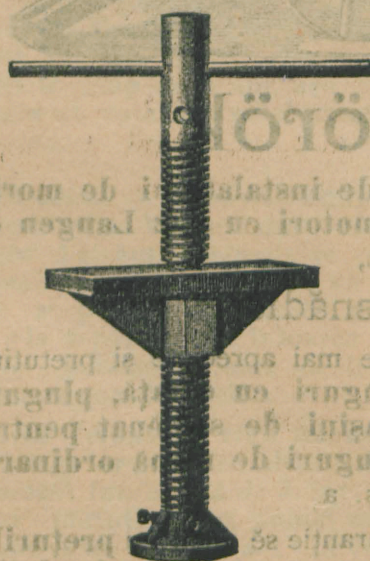
fabrică de mașini și unelte agricole,

atelier de mori și prăvălie de fer,

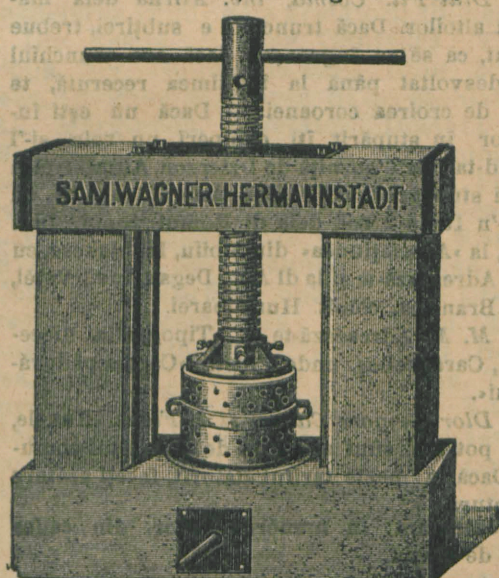
Sibiu, Piața de fân nr. 1.

Piușă de ulei, întreagă din fer.

Fus pentru piușă de ulei.

Piușă de ulei, întreagă din lemn.